

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
CEZA İŞLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

MAĞDUR HAKLARI
DAİRE BAŞKANLIĞI

İTALYA VE HIRVATİSTAN' DA
MAĞDUR HAKLARI
VE MAĞDUR DESTEK HİZMETLERİ

(2017- ANKARA)

GİRİŞ

Türkiye Cumhuriyeti ile İspanya Krallığı'nın ortaklaşa gerçekleştireceği IPA II kapsamında "Ceza Adalet Sisteminde Mağdur Haklarının Güçlendirilmesi Eşleştirme (Twining) Projesi" ile adli süreçte mağdurlara ve özellikle kırılgan gruplara yönelik onarıcı adalet ve sosyal hukuk devleti ilkeleri çerçevesinde etkin, sürdürülebilir ve ulaşılabilir mağdur destek sistemi kurulmasına katkı sağlanması hedeflenmektedir.

Bu kapsamda mağdur hakları konusunda Avrupa Birliği ülkelerinin uygulamalarını yerinde görmek için 18/09/2017-22/09/2017 tarihleri arasında İtalya ve Hırvatistan'a çalışma ziyareti gerçekleştirilmiş olup, bu ülkelerde mağdur hakları alanında incelemeler gerçekleştirilmiştir. Kamu kurumlarına ve sivil toplum örgütlerine ziyaretler gerçekleştirilmiş ve söz konusu ülkelerin adli sistemleri ve mağdur destek sistemleri incelenmiştir.

Bu ziyaretlerde suç mağdurlarına yönelik destek hizmetlerinde kamunun ve sivil toplumun rol dağılımları hakkında bilgi sahibi olunarak bu bilgilerin ülkemizde etkin ve verimli bir mağdur destek sisteminin oluşturulmasına katkı sağlanması hedeflenmektedir.

19/09/2017 tarihinde;

İtalya'ya çalışma ziyareti düzenlenerek Roma'da Emniyet Müdürlüğü'nde Arabalı Polis Teşkilatı Daire Başkanı ve Cinayet Masası Başkanı ile toplantı yapılmıştır.

Toplantıda Roma Emniyeti'nin teşkilat yapısı, mağdurlara ne tür hizmetler sundukları, emniyetin mağdur destek sistemi hakkında bilgi alınmıştır.

20/09/2017 tarihinde;

İtalya İçişleri Bakanlığı Mağdur Destek Komiserliği ziyaret edilmiştir. Bu kapsamda birim teşkilat yapısı, mağdurlara destek sistemi, verilen hizmetler, mağdurlara verilen tazminat ilkeleri hakkında sunum yapılmıştır.

Çalışma ziyareti kapsamında 3. Gün Hırvatistan'a geçilmiş ve Zagreb'de ziyaretler gerçekleştirilmiştir.

21/09/2017 tarihinde;

Hırvatistan Mağdur Hakları Daire Başkanı ve ekip ile toplantı yapılmıştır. Daha sonra tüm gün ülke genelinde verilen mağdur hizmetleri ile ilgili bilgiler alınmıştır. Toplantıya Mağdur Hakları Daire Başkanlığına bağlı olarak çalışan taşra mağdur birimlerinde görev yapan sosyal hizmet uzmanı ve psikologda katılmıştır.

Taşra mağdur birimlerinde mağdurlara sunulan hizmetler anlatılmış ve bu konuda sunular yapılmıştır.

22/09/2017 tarihinde;

Hırvatistan Emniyet M¼d¼rl¼ğ¼nden gelen yetkililerle Hırvatistan Mağdur Hakları Daire Başkanlığında toplantı yapılmıştır. Toplantıya Terör ve Savaş Suçları Daire Başkanı ve Yolsuzluk ve Organize Suçlar Daire Başkanı katılmıştır.

Hırvatistan Emniyet M¼d¼rl¼ğ¼ tarafından mağdurlara yönelik sunulan hizmetler ve çalışmalar ile ilgili sunum yapılmıştır.

İÇİNDEKİLER TABLOSU

GİRİŞ	1
I. BÖLÜM	5
1. İtalya Ülke Künyesi	6
2. İTALYA YÜKSEK YARGI ORGANLARI	7
2.1. Anayasa Mahkemesi.....	7
2.2. Yargıtay.....	7
2.3. Askeri Yargı	7
3. İtalya Hakim Savcı Atamaları	8
4. ROMA EMNİYETİ TEŞKİLATLANMASI VE MAĞDURLARA SUNULAN HİZMETLER	8
5. ADALET BAKANLIĞI TEŞKİLATLANMASI VE MAĞDURLARA SUNULAN HİZMETLER	13
5.1. İtalya Mağdur Destek Fonu	13
5.2. Mağdurlara Sunulan Hizmetler	15
5.2.1.İtalya’da Çocuk Teslimi	16
5.2.2. Defne Ağı	16
6. İÇİŞLERİ BAKANLIĞI TEŞKİLATLANMASI VE MAĞDURLARA SUNULAN HİZMETLER	18
6.1. Mağdur Hakları ve Şiddet Suçları Komiserliği.....	19
6.2. Mağdur Tazmin Destek Fonu.....	21
6.3. Mağdurun Tazminata Başvuru Şartları.....	22
6.4. Mağdur Hakları Komisyonunun Çalışma Esasları	23
II. BÖLÜM	24
1. Hırvatistan Ülke Künyesi.....	25
2. Hırvatistan Yüksek Yargı Organları	26
2.1. Hırvatistan Anayasa Mahkemesi	26
2.2. Hırvatistan Yüksek Mahkemesi	26
2.3. Danıştay	27
2.4. Askeri yargı	27
2.5. Hırvatistan Hakim Savcı Atamaları	27
3. HIRVATİSTAN MAĞDUR DESTEK SİSTEMİ – ADALET BAKANLIĞI	30
3.1. Mahkemelerdeki Mağdur ve Tanık Destek Ofislerinin Koordinasyonu.....	31
3.2. Mağdurlara Bilgi Ve Destek Sağlanması Ve Tazminat	32
3.3. HIRVATİSTAN ADALET BAKANLIĞI – STK’LARLA İŞ BİRLİĞİ	32
3.4. ADALET BAKANLIĞI MAĞDURLARA TAZMİNAT KOŞULLARI	33

3.5. Mağdurlara Bilgi Verilmesi	33
3.6. MAĞDUR VE TANIK DESTEK OFİSİ	34
3.7. MAĞDUR VE TANIKLARA ERIŞİM	36
3.8. Adalet Sisteminde Mağdur ve Tanık Destek Gönüllüleri.....	37
3.9. Women’s Room (Kadın Odası) – Cinsel Şiddet Mağdurlarına Destek	38
3.10. Safe Zone (Güvenli Bölge Ağı)	39
4. HIRVATİSTAN CUMHURİYETİ İÇİŞLERİ BAKANLIĞI EMNİYET GENEL MÜDÜRLÜĞÜ KRİMİNAL POLİS DAİRE BAŞKANLIĞI.....	40
4.1. Suç Mağdurlarının Desteklenmesi Ve Korunması	40
4.2. Polis Memurlarının Suç Mağdurları Ve Diğer Bireyleri Korumasına İlişkin Uygulama Esasları 42	
4.3. Mağdur Haklarına İlişkin Bilgilendirme.....	43
4.4. Polisin Mağdurlarla İlgili Yükümlülükleri	43
4.5. Sivil Toplum Kuruluşları ile Polisin İşbirliği	44

I. BÖLÜM

İTALYA ZİYARETİ (18-20 EYLÜL)

ANKARA, 2017

1. İtalya Ülke Künyesi

İtalyan Cumhuriyeti			
Başkent	Nüfus	Yüzölçümü	
Roma	60.579.400	301,338 km²	
Devlet Başkanı Cumhurbaşkanı Sergio Mattarella	Başbakan Paolo Gentiloni	Dışişleri Bakanı Angelino Alfano	
Konuşulan Diller İtalyanca	Para Birimi Avro	GSYİH 2,221 trilyon Dolar (2016)	
Etnik Yapı İtalyanlar (56 milyon), Romenler (1,1 milyon), Kuzey Afrikalılar (646.000) Arnavutlar (502.000), Asyalılar (Çinliler hariç) (500.000), Afrikalılar (Sahra Altı) (324.000), Latin Amerikalılar (285.000), Çinliler (265.000), Ukraynalılar (233.000)			
Önemli Siyasi Partiler Demokratik Parti (PD) Beş Yıldız Hareketi (M5S) Forza Italia (FI) İtalyan Solu (SI)-Sol Ekolojik Özgürlük (SEL) Yeni Merkez Sağ (Ncd) Sivil Tercih (SC) Kuzey Ligi (LN)			
Üyesi Olduğu Uluslararası Kuruluşlar ADB, AfDB, BIS, CD, CDB, CE, CEI, CERN, EAPC, EBRD, ECB, EIB, EMU, ESA, EU, FAO, FATF, G-20, G-7, G-8, G-10, IADB, IAEA, IBRD, ICAO, ICC, ICRM, IDA, IEA, IFAD, IFC, IFRCS, IHO, ILO, IMF, IMO, IMSO, Interpol, IOC, IOM, IPU, ISO, ITSO, ITU, ITUC, , MIGA, MINURSO, MINUSMA, NATO, NEA, NSG, OECD, OPCW, OSCE, Paris Club, PCA, UN, UNAMID, UNCTAD, UNESCO, UNHCR, UNIDO, UNIFIL, Union Latina, UNMISS, UNMOGIP, UNRWA, UNTSO, UNWTO, UPU, WCO, WHO, WIPO, WMO, WTO, ZC			

2. İTALYA YÜKSEK YARGI ORGANLARI

2.1. Anayasa Mahkemesi

İtalya Anayasa Mahkemesi üyeleri üçte biri Cumhurbaşkanı, üçte biri Parlamento ve üçte biri de adli ve idari yüksek mahkemelerce seçilen on beş hâkimden oluşmaktadır. Anayasa Mahkemesi hâkimleri, bu mahkemelerden emekli olanlar da dâhil olmak üzere, adli ve idari yüksek mahkemelerin hâkimleri, üniversite hukuk profesörleri ve en az yirmi yıllık mesleki deneyime sahip olan avukatlardan seçilmektedir. Anayasa Mahkemesi hâkimleri, dokuz yıllık bir süre için bir defaya mahsus olmak üzere atanmaktadır. Anayasa Mahkemesinde Cumhurbaşkanı ve bakanların işledikleri suçlar ile ilgili yargılama yapılması gerektiği zaman, heyete mahkemenin on beş asıl üyesi dışında Parlamento tarafından asıl üyelere benzer yöntemle seçilen ve senatör seçilme şartlarını taşıyan vatandaşlar listesinden kura ile seçilen on altı üye daha katılmaktadır. Anayasa Mahkemesinin vermiş olduğu kararlar kesin niteliktedir.

Anayasa Mahkemesinin görevleri;

- Yasaların ve kanun hükmünde kararnamelerin anayasaya uygunluklarını denetlemek,
- Merkezi Devlet ile Bölge Yönetimleri arasında yetki konusunda ortaya çıkan anlaşmazlıkları çözmek,
- Bölge Yönetimlerinin kendi aralarındaki anlaşmazlıkları çözmek,
- Cumhurbaşkanı'yı yargılamak, şeklindedir.

2.2. Yargıtay

Yargıtay üyeleri Yüksek Yargı Konseyi tarafından seçilmektedir. Altmış beş üyeli Yargıtay on üç daireden oluşmaktadır. Yüksek Yargı Konseyi üye seçiminde asgari yirmi yıl hâkimlik yapmış kişiler arasından deneyim, liyakat, bilimsel yayınlar gibi kriterleri dikkate almaktadır. Yargıtay Başkanvekili hâkim, öğretim görevlisi veya avukat olabilmektedir. İtalya'da Yargıtay adli, idari ve askeri tüm davaların temyiz mercii olarak görev yapmaktadır.

2.3. Askeri Yargı

İtalya'da savaş halinde İtalyan yasaları ve uluslararası sözleşmeler ile ilgili yargı yetkisi Askeri Hâkimlik tarafından yürütülmektedir. Askeri Hâkimlik barış zamanlarında ise yalnızca silahlı kuvvetler mensuplarıncı işlenen askeri suçlar hakkında yargılama yapabilmektedir. İtalya'da üç askeri mahkeme bulunmaktadır. Bu mahkemelerin vermiş olduğu kararlar Askeri Temyiz Mahkemesi tarafından (İstinaf benzeri) incelenmektedir. Temyiz incelemesi ise Yargıtay tarafından yapılmaktadır. Diğer taraftan askeri yargı içerisinde verilen cezaların infazını denetleyen bir Denetim Mahkemesi

bulunmaktadır. Adli hâkimler gibi askeri hâkimler de liyakat esasına göre belirlenerek Adalet Bakanlığı tarafından atanmaktadır.

3. İtalya Hakim Savcı Atamaları

Hâkim ve savcılar açısından mesleğe ilk atama;

Sınav komisyonunca uygunluğu ilan edilen adaylar sınav sonucunda elde ettikleri puanlara göre liste haline getirilmektedir. Sonrasında adaylar oluşturulan listedeki sıralamaya uygun olarak kontenjanlar çerçevesinde Adalet Bakanlığı kararnamesiyle adli duruşma memuru olarak atanmaktadır. Adli duruşma memurları bir nevi stajyer hâkim ve savcı statüsünde görev yapmaktadır. Birinci derece hâkim ve savcı olabilmek için ise adli duruşma memuru olarak belirli bir süre görev yapılması gerekmektedir. Bu süreyi tamamlayan her adli duruşma memuru otomatik olarak birinci sınıf hâkim veya savcı olmaktadır.

4. ROMA EMNİYETİ TEŞKİLATLANMASI VE MAĞDURLARA SUNULAN HİZMETLER

Emniyet bünyesinde toplam 8 daire bulunmaktadır.

- 1- Organize Suçlar
- 2- Yabancı Suçlar Dairesi
- 3- Cinayet Masası
- 4- Çocuklara Karşı Cinsel Suçlar
- 5- Şantaj ve Tefecilik
- 6- Yaygın Suçlar
- 7- Narkotik Suçlar
- 8- Yolsuzlukla İlgili Suçlar

Emniyet ekipleri, Roma ve Lazio bölgesi içinde çalışmaktadır. Roma merkez Savcılığı ile işbirliği içinde çalışmaktadırlar. Roma Emniyeti'nin mücadele ettiği suçlar uluslararası mafya, para aklama, uyuşturucu kaçakçılığı, organize suç çeteleri, silah kaçakçılığı bulunmaktadır. Emniyet Müdürlüğü ülke içinde varolan suç çeteleri ve bunların mağdurları için İnterpolle birlikte çalışmaktadır. Bu kapsamda evlerin ve gece kulüplerinin denetlendiği belirtilmiştir.

Emniyet güçleri olarak her mağdura aynı şekilde yaklaşmadığı, kırılğan grup mağdur grubunda yer alan mağdurlara daha hassas yaklaşıldığı belirtilmiştir. Kırılğan mağdur olarak aile içi şiddet ve aile içi cinsel istismar mağdurlarını değerlendirdiklerini onun dışında kalan mağdurlara normal prosedür uyguladıkları belirlenmiştir. Bunun dışında cinayet suçuna maruz kalan mağdurların da kırılğan mağdur grubunda yer aldığı onlara diğer mağdurlara göre farklı bir prosedür uygulandığı belirlenmiştir. Cinayete teşebbüsüne maruz kalan mağdurlara koruma ve kimlik bilgilerinin gizlenmesi gibi birçok tedbir uygulanmaktadır.

18 yaşın altında olan ve 18 yaşından büyük olan mağdurlara yaklaşımın birbirinden farklı olduğu, İtalya'da da 18 yaş altı kişilerin çocuk olarak sayılması sebebiyle farklı tedbirler ve farklı uygulamalar bulunmaktadır. Reşit mağdurlarla ilgili belirtilen suç alanları haricinde özel bir uygulama ve yaklaşım biçimi uygulanmamaktadır.

Mağdurun reşit olması halinde olayın geliş şekline göre bazen ifadeyi savcı bazen ise polis almaktadır. Eğer mağdurun yaşadığı olay direk polisin müdahalesiyle ele alındıysa mağdurun ifadesini polis almaktadır. Fakat mağdurun yaşadığı olay sebebiyle adli makamlara başvurdu ise ifadeyi savcı almaktadır. Mağdurun yetişkin olduğu durumlarda, mağdura ifade sırasında herhangi bir uzman desteği sağlanıp sağlanamayacağı konusunda insiyatifin polis ve savcıda olduğu belirlenmiştir. Ancak Mağdurun yetişkin olmasına rağmen, eğer psikolojik bir rahatsızlığı veya herhangi bir engeli varsa o zaman mağdura uzman desteği sağlanabilmektedir. Ayrıca mağdur uzman desteği talep ederse yine bu talepte polis ve savcı tarafından değerlendirilerek yerine getirilmektedir.

Mağdur çocuk ise, yasa tarafından mecbur olan bazı prosedürler bulunmaktadır. Çocuk mağdurun ifadesinin yasal anlamda geçerli sayılması için, mağdurun ifadesinin uzman eşliğinde alınması gerekmektedir. Tüm mağdur çocuklar için uzman desteği zorunludur. Çocukların mağdur olduğu olaylar genellikle 2 kategoride değerlendirilmektedir. Bunlar;

- 1- Hırsızlık, kapkaç gibi suçlar
- 2- Kesici aletle ve bıçakla işlenen yaralama gibi suçlar

Çocuklara yönelik ele alınan suçlar maddi suçlar ve kişiye karşı işlenen suçlar açısından daha çok değerlendirilmektedir.

Mağdur çocuk ifadelerinde özellikle çocuğun anne, babası ve aile bireylerinden birisi veya yasal vasisi bulunması zorunludur. Bulunamaması halinde ifade sırasında çocuğa mutlaka bir uzman eşlik etmektedir. Cinsel suçlar ve aile içi suçlarda özellikle mağdur çocuk ise kesinlikle uzman desteği alınmaktadır. Prosedür olarak mağdur çocukların ifadesi 'Korumalı Görüşme ve Dinleme' prensibi kapsamında ele alınmaktadır. Çocuğun güvence altında olması ve psikolojik durumunun sağlığı için ifadesi görüntülü ve sesli kayıt yapılarak özel bir ortamda alınmaktadır. Çocuğa yönelik cinsel suçlarda görüntülü ve sesli kayıt aynı zamanda uzmanın ifadeye katılımı zorunludur. Özellikle çocuk cinsel istismarı vakalarında savcı ve polis koordineli olarak çalışılmakta, eğer çocuğun ifadesi ilk aşamada alınamıyorsa sonrasında polis ve savcı birlikte karar vererek psikologla birlikte ifadeyi almaktadır. Özel durumlarda ve vakalarda özellikle bu ortak çalışma prosedürü uygulanmaktadır.

İtalya Emniyetinde mağdur çocuklar için 'özel görüşme odası' bulunmaktadır. Bu odada özellikle cinsel istismar mağduru çocuklarla uzman eşliğinde görüşme yapılmaktadır. Görüşme odası sadece tek bir yerde Roma Emniyet Müdürlüğü içerisinde bulunmaktadır. Odada kamera bulunmaktadır, kamera gizli bir yere koyulmuştur ancak gelen mağdur çocuklara kamera hakkında bilgilendirme yapılmaktadır. Bu görüşme odasında, yanında bir de gözlem odası bulunmaktadır, oda içerisinde çocuklar için bazı oyuncaklar ve acil müdahale için basit tıbbi malzemeler bulunmaktadır. Görüşme odasında çalışacak olan uzmanlar emniyette çalışan uzmanlar arasından seçilmektedir.

Genelde uygulamada, ilk ifade emniyette alınmaktadır, hem uzmanlar, hem savcılar hem de polis bir ekip gibi hareket etmektedir. Eğer ilk ifade adliyede alınırsa, savcılar adliye bünyesinde görev yapan

'teknik danışman' olarak adlandırılan ve psikolog, pedagog ve sosyal hizmet uzmanlarıyla çalışmaktadır.

Emniyette çalışan uzmanlar daha çok çocuk cinsel istismarı vakalarında ifade alımı sürecinde yer almaktadır, ihtiyaç olması halinde vakayı takip etmektedirler. Emniyette görev alan uzmanlar emniyetin kadrolu personelidir ve polis statüsündedir, aynı zamanda polis olarak görev yapmaktadır. Sosyal hizmet uzmanları daha çok ifade alımından sonraki aşamada çocuğun koruma altına alınması, çocuğun topluma kazandırılması gibi görevleri yerine getirmektedir. Roma Emniyetinde 3 polis psikolog çalışmaktadır.

Roma toplam 4 Başsavcılık bulunmaktadır, bu Başsavcılıklarda 'teknik danışman' adı altında yer alan uzmanlar görev yapmaktadır. Eğer ifade aşamasında savcılık devreye girerse onlar kendi uzmanlarını kullanmaktadır.

Cinsel istismar mağdurlarının şikayette bulunması ve kendini anlatması için teşvik edici kampanyalar hazırladık. Yapılan kampanyalar oldukça faydalı oldu, daha önce yaşanan cinsel istismar olayını şikayet etmek istemeyen kişiler başvuruda bulunmaya başladı. Kampanyalardan sonra cinsel istismar ile ilgili ihbar sayısı arttı. Cinsel istismar vakalarında en dikkat ettiğimiz şey özellikle mağdur çocuk ise mağdurların bilgilerinin gizli kalmasıdır. Mağdurun bilgilerinin gizli kalması mağdurun yaşadığı olayla başedebilme ve üstesinden gelebilme mesajı vermektedir. Bilgilendirme ve duyarlılık kampanyalarında vurgulanan en önemli noktada budur. Bu kampanyalar devletin tüm birimleri ili birlikte işbirliği içinde yapılıyor. Özellikle ısrarlı takip ve taciz konusunda, eski eşlerinin veya sevgililerinin şiddetine maruz kalan kadınlarla ilgili yapılan kampanya son zamanlarda daha gündemdedir.

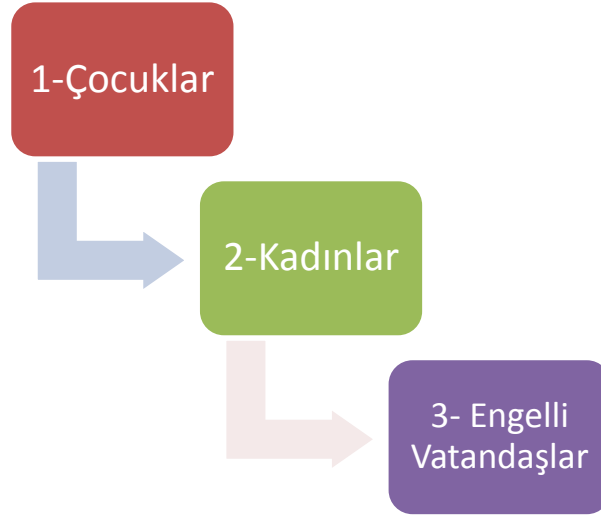
Çocuk mağdurlarda dikkat edilen bir diğer hususta çocuk mağdurların defalarca ifadesinin alınmasının önüne geçilmesidir. Uygulamada bir hayata geçirilmiştir, ancak savcı olayla ilgili yeni delil elde ederse çocuğun ifadesini 'teknik danışman' aracılığıyla tekrar almaktadır ama bu istinai bir durumdur. Çocuk mağdurlarda avukat bulundurma zorunluluğu yoktur çünkü emniyet görevlileri çocuk mağdurlarda zaten savunucu ve bir taraf rolündedir, çocuğun tüm yasal haklarını korumakta ve kullanmasını sağlamaktadır ancak veli çocuğu için bir avukat talep ederse onu sağlamak zorundadırlar.

Mağdurun hayatta olduğu durumlarda avukat istemediklerini, mağdur eğer cinayet mağduru ise yani maktül ise avukat talep edilmektedir. Burada mağdurun çocuk veya yetişkin olup olmama durumu arasında bir fark bulunmamaktadır. Maktül için talep edilen avukatta avukatın giderlerini mağdurun ailesi karşılamaktadır. Devletin bu konuda maddi bir desteği yoktur.

Emniyette alınan ifade 'kovuşturma' yani mahkeme aşamasında kullanılmaktadır, soruşturmada alınan görüntülü ifadeler tamamıyla delildir. İtalya'da yasalar gereği mağdur çocuğun duruşmaya çağırılması veya getirilmesi yasaktır. Çocuk asla duruşma salonuna gelmez, çağırılması teklif dahi edilemezdir. Eğer sanık avukatı mağdur çocukla görüşme talep ederse, yine bu görüşme duruşma salonunda olmaz. Sanık avukatı mağdurla hakim izlemesiyle özel odada görüşme yapabilmektedir. Özel odada ifade alımında çocuğun ses ve görüntü aktarımı mahkemeye yapılmaz. Eğer mağdur çocuk cinsel istismar mağduru ise, çocuğun sanıkla iletişimi ve ona ulaşmasının önlenmesi için çocuk koruma altına alınır ve soruşturma, kovuşturma süresince çocuk özel bir bakılır ve kalması sağlanır.

Cinsel istismar mağduru yetişkin ise oda koruma merkezlerinde kalabilir ancak burada mağdurun talebi ve yetkili mercilerin bunu uygun görmesi oldukça etkilidir. Hem çocuk hem de yetişkin mağdurlar için koruma merkezleri bulunmaktadır, bu merkezler belediyelere bağlı olarak çalışmaktadır. Cinsel istismar vakalarında olay geç saatlerde öğrenilmiş olsa dahi çocuğun uzmanla görüşmesi için uygun bir saat belirlenir çocuk gerekirse o süre içerisinde koruma merkezine alınmaktadır.

İtalya'da **kırılgan grup** tanımı içerisinde yer alan gruplar;

İtalya'da yaşlılar kırılgan gruba dahil değildir. Kanun önünde tek özel uygulama 'çocuklar' için yer almaktadır. Aslında kadın mağdurlar yetişkin mağdur kapsamında olduğu için onlara çok özel hukuki uygulamalar bulunmamaktadır. Çocuklar dışında kalan engelli ve kadın mağdurlar için ayrı bir uygulama bulunmamaktadır, yetişkin mağdur prosedürü ile aynıdır. Yetişkin suç mağdurlarına gerekli bilgilendirme ve yönlendirme yapılmaktadır ancak koruma evine gitmek istemeyen bir mağduru zorlayan bir prosedür bulunmamaktadır, mağdur kendi isteği halinde koruma evlerine yerleştirilmektedir.

İtalya'da aile içi şiddetle ilgili özel bir yasa bulunmamaktadır ancak ceza kanununda bazı maddeler ön görülmüştür. Eğer yetişkin mağdurun can güvenliği sorunu varsa, tehdit altındaysa veya kendisine şantaj yapılıyorsa ve mağdur bu konuda yetkili makamlara başvurursa o mağdur 'özellikle cinsel suçlarda' cezai süreç boyunca kendisi 'kısa lojmanları' olarak adlandırılan güvenli ve kimsenin bilmediği ikametlere yerleştirilebilirler. İtalya'da mağdura birebir koruma vermek gibi bir uygulama bulunmamaktadır, mağdur eğer can güvenliği konusunda çok endişeli ise güvenli lojmanlarda kalabilmektedir.

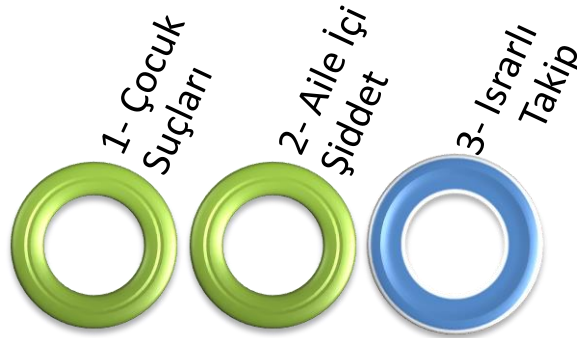
İtalya'da ölen mağdur için cenaze yardımı bulunmamaktadır, ancak avukat ve diğer masraflar devlete aittir, daha sonra devlet bu parayı suçlu bulunması halinde ondan tazmin etmektedir. Ceza davasından sonra mağdurun/maktülün ailesi tazminat davası açabilmektedir çünkü ceza davası kapsamında maddi bir yardım bulunmamaktadır. LGBTİ bireyler kırılgan grup kapsamında değildir, kendileri mağdur olmaları halinde yetişkin mağdur sıfatıyla ele alınmaktadır.

Mağdurlara yönelik yapılan bilgilendirme mağdur odaklı değildir, zaten olayın ana kaynağında mağdur bulunmaktadır. Bilgilendirme sürecinde mağdura haklarının hatırlatılması ve diğer bilgiler

verilmemektedir zaten emniyet güçleri burada taraftır mağdurun haklarını korumak için gerekli tüm işlemleri onlar yapmaktadır.

Çocuk mağdurlarda soruşturma ve kovuşturma aşamasında tüm deliller toplanmaktadır, bunlar adli tıp raporu, psikiyatrik rapor, uzmanların yazdığı raporlarda dahildir. Tıbbi rapor ihtiyaç olması ve savcılığın gerek görmesi halinde alınmaktadır. Talep olmadan mağdurla ilgili fiziki muayene raporu alınmamaktadır. İtalya'da kadın cinayetlerine ayrı olarak bakan bir birim yoktur, o konuyla da cinayet masası ilgilenmektedir. Bu konuda ayrışma daha çok büyük şehirlerde söz konusudur, büyük şehirlerde savcılıklarla da bu tip tematik ayrımlar mevcuttur ancak küçük şehirlerde özel olaylara bakan birimler yoktur. Roma'da gerçekleşen tüm cinayet olaylarına konusu ve mağdurun cinsiyeti ayırt edilmeden Roma Cinayet Masası bakmaktadır.

Roma Başsavcılığında 90 savcı görev yapmaktadır. Bu savcılardan 8 tanesi;

Sayı elde edilen vaka yüküne göre artıp azalmaktadır. Yaklaşık 1 yıldır Roma'da hiç kadın cinayeti işlenmemiştir. Ancak İtalya genelinde kadın cinayetleri mevcuttur. İtalya'da yıllık 30'a yakın kadın cinayeti vakası olmaktadır. Son yıllarda İtalya'da aile içi şiddet ve cinsel suçlar açısından artış yaşanmaktadır. Mağdurlara verilen hizmetlerde İtalya'da sivil toplum kuruluşları etkin değildir. Bütün hizmetler mağdurlara devlet tarafından verilmektedir.

Cinsel istismar davalarında mağdurun şikayetini geri alıp almamasının herhangi bir önemi yoktur. Mağdur davadan vazgeçse dava kamu adına devam etmektedir. Küçük suçlarda örneğin hırsızlık, kapkaç gibi, burada kanunla belirlenmiş çok fazla standart bulunmamaktadır, emniyet güçleri olarak bu anlamda sadece çeşitli güvenlik önlemleri alınmakta ve artırılmaktadır. Örneğin, kapkaçın yoğun olduğu yerlerde ve saatlerde daha fazla polis devriyesi bulundurulması gibi... Çeşitli gruplarda ve mahallelerde denetimler yapılmaktadır. Küçük suçlarda şikayetten vazgeçme halinde herhangi bir yaptırım uygulanmamaktadır. Mağdur vazgeçerse dava düşmektedir.

5. ADALET BAKANLIĞI TEŞKİLATLANMASI VE MAĞDURLARA SUNULAN HİZMETLER

İtalya Adalet Bakanlığı ziyaretinde Ceza İşleri Genel Müdürlüğünde görev yapan Savcı Olimpia Monaco ve Kanunlar Daire Başkanı Savcı Caterina Garafi ile toplantı yapılmıştır. Toplantıda Adalet Bakanlığının işleyişi ve mağdurlara sağlanan hizmetler hakkında bilgi alınmıştır.

İtalya Adalet Bakanlığı son yıllarda sistemlerini mağdur odaklı bir sistem haline dönüştürmek için birçok çalışma yaptıklarını belirtmiştir. 2009 yılında yasada yapılan değişiklik ile 'İsrarlı Takip' suçunu yasaya koyduklarını ve bununla ilgili çalışma yaptıklarını belirtmiştir. Önceden mağdura sunulan tek hizmetin suçu işleyen kişinin tespitinin ve cezalandırılması iken, şimdi yasanın birçok maddesi mağdurun korunmasına yönelik hale getirilmiştir. Mağdurun özellikle bilgi alma hakkının kendisine verilmeye çalışıldığı çocukta bu sürecin otomatik ilerlediği ancak yetişkinde ise bu süreci yeni oturtmaya çalıştıkları belirlenmiştir.

Mağdurun yaşadığı olaydan sonra günlük yaşamına devam edebilmesi için 'önleyici paket' adı altında özellikle aile içi şiddet ve cinsel suç mağdurlarının korunması için birtakım hizmetler öngörülmektedir. 2015 yılı itibarıyla AB kanunlarına göre AB vatandaşı olan birisine ücretsiz tercüman sağlanıyor ve o mağdurun ücretsiz olarak sığınma evlerinde kalması ve koruma altına alınması sağlanıyor. Cinsel suçlar başta olmak üzere dava sürecinin bitimine kadar mağdurun süreçten etkilenmemesi için süreç hızlandırılmaya çalışılmaktadır. Özellikle çocuklar gibi kırılgan gruplarda dava sürecinin hızlanmasının oldukça önemli olduğu, bu süreçte mağdura hem psikolojik hem de sosyal destek sağlanmaya çalışıldığı belirlenmiştir.

2011 yılında mağdurlarla ilgili yönetmelikten sonra 2015 yılında kanun çıkarılmıştır. Bu yasa kapsamında özellikle yabancı vatandaşlara herhangi bir suçtan mağdur olmaları halinde de birtakım hizmetler öngörülmektedir. Aynı zamanda yasayla birlikte 'mağdur tazmin sistemi' kurulmuştur. Mağdurlar için suçun tipolojisine bakılmaksızın mağdura para ödeme sistemi öngörülmüştür. Örneğin terör ve örgütlü suçların mağdurlarının haklarının tazmini için daha etkin hizmetler öngörülmüştür, ayrıca şantaj suçunun mağdurlarına ve mağdurun çocuk olması halinde de süreçte daha hassas olunmakta ve tazmin sistemi daha hızlı işletilmektedir.

5.1. İtalya Mağdur Destek Fonu

Mağdur destek sistemi 'Mağdur Destek Fonu' adı altında bir fon tarafından sağlanmaktadır. Mağdurun maddi ve manevi olarak haklarını tazmin edebileceği parasal destek sağlayan ve diğer hizmetleri sağlayan bu fon özellikle cinsel istismar ve şantaj mağdurlarına maddi yardımdan daha çok destek adı altında diğer hizmetlerden yararlandırmaktadır. Mağdurun 'Mağdur Destek Fonu' dan yardım alabilmesi için suçun ispatlanması ve dava sürecinin bitmesi gerekmektedir. Dava süreci bittikten sonra hakim tarafından verilen karar akabinde mağdur 'Mağdur Destek Fonu' dan ödeme almaktadır.

Mağdur Destek Fonu'na yalnızca cinsel suç mağdurları ve kırılgan grup mağdurları değil, tüm suç mağdurları başvurabilmektedir. 2014 yılından bu yana İtalya Devleti Mağdur Destek Fonu için özel bir

bütçe ayırmaktadır. Daha önce yasal olarak bazı suçlar için tazmin sistemi var olmakla birlikte yetersiz kalması nedeniyle yasayla bu tazmin sistemi genişletilmiştir.

Mağdur Destek Fonu il valisi aracılığıyla 'İçişleri Bakanlığı' tarafından yönetilmektedir. Bazı spesifik suçlarda özellikle mafya suçları sonucu hayatını kaybeden devlet görevlilerinin ailelerine milyon Euro' luk tazminatlar ödenmiştir. Ancak daha sonra tazmin sisteminin sadece mafya suçu mağdurlarına değil tüm suç mağdurlarını kapsaması gündeme gelmiş ve uygulanmıştır. Bu nedenle çok fazla mağdura tazminat ödenmiştir. Tazminat mağdurlara belirle kıstaslarla ve eleme usulleri ile verilmektedir. Bazı kriterler şunlardır;

- 1- Mağdurun yaşadığı mağduriyet sebebiyle sanıktan herhangi bir para almamış olması
- 2- Mağdurun hiçbir sosyal desteğinin olmaması gibi...

Mağdura tazminatı verirken kısıtlayıcı herhangi bir süre yoktur, suç tipine göre bazen yapılan ödemelerin süresi değişmektedir. Ancak suç ne olursa olsun mağdura en kısa zamanda tazminatı ödenmektedir. Mağdurlar tazminat parasını toplu şekilde değil aylık çekler halinde parça parça almaktadır çünkü bazen ödenecek tazminat çok yüksek tutarlarda olmaktadır. Ancak eğer düşük meblada bir tazminat ise peşin ödenmektedir. Mağdurlara tazminat verilirken kıstasların hepsi değerlendirilmektedir. Bu kriterler;

Kriterler Şeması:

Mağdurların verilen veya verilmeyen tazminatlara karşı itiraz hakkı bulunmaktadır. Bazı mağdur türlerine öbür boyu ödeme yapılmaktadır. Örneğin, terör mağduru birine aylık 500 Euro hayat boyu tazminat ödeme kararı verilmiştir. Verilen tazminatın net bir tarifesi yoktur, ancak mafya suçu mağdurları için alt ve üst tazminat sınırı belirlenmiştir ancak cinsel istismar gibi suçlarda herhangi bir taban mebla belirlenmemiştir. Mağdurlar mahkeme kararından itibaren 5 yıla kadar tazminata başvurabilmektedir.

5.2. Mağdurlara Sunulan Hizmetler

Mağdura sunulan hizmetleri önleyici hizmetlere çevirebilmek için çok disiplinli çalışmalar yürütülmektedir. Bu anlamda mağdura çok yönlü bir hizmet sunmak için kolluk, toplum merkezleri ve diğer kamu kurumları arasında çeşitli çalışmalar yürütülmektedir.

İtalya mağduru iki yönlü olarak ele almakta ve bu yönde mağdura hizmet vermektedir. Bu belirlenen yönde dikkat edilen iki husus;

- 1- Mağdurun hakları
- 2- Mağdurun ihtiyaçları' dır.

Mağdur hakları kavramı İtalya ve tüm dünyada son yıllarda yeni zikredilmeye başlanan kavramlardır. Daha önce mağdura sunulan tek hizmet suçlunun cezalandırılması üzerine odaklanmıştır. 2012 yılında İtalya'da mağdur haklarının sisteme entegre edilmeye başladığı ve gündeme geldiği, 2016 yılında ise sistemin revizyona uğrayarak yenilendiği belirlenmiştir. Mağdura verilen hizmetler arasında 'önleyici destek' başlığı altında yasal, psikolojik ve manevi destekte yer almaktadır. İtalya'nın mağdur hakları kavramında diğer AB ülkeleri ile eşit düzeyde olduğu ve bu yönde yol izlediği, mağdurun hakları ve ihtiyaçları için ülke genelinde kapsamlı çalışmalar başlatıldığı belirlenmiştir.

Mağdurlara sunulan psikolojik desteğin uzmanlar üzerinden yürüdüğü, uzmanların mağdurlarla düzenli görüşmeler yaparak psikolojik destek sağlandığı, özellikle mağdur kendini rahat hissetsin mağdurun cinsiyetine göre uzmanların görüşmeye girdiği belirlenmiştir. Mağdurlara sunulan psikolojik destek hizmetleri bölgeler bazında ve belediyeler aracılığıyla yürütülmektedir. Her belediye kendi bölgesinde bu anlamda hizmet sağlayacak bir organizasyon birimi kurmuştur ve hizmetleri buradan yürütmektedir. Bunun dışında bu anlamda eksiklik olması halinde sosyal kamu kuruluşlarında çalışan uzmanlardan destek alınmaktadır.

Mağdurların tıbbi destek ihtiyacını kapsamında sağlık kamu kuruluşları hizmet vermektedir ancak mağdura verilen sağlık hizmetinin niteliği o bölgenin tıbbi imkanlarına ve hizmet türüne göre değişmektedir. Özellikle kadın mağdurlara hizmet veren bölge bazında kurumsal destek birimleri bulunmaktadır. Bu birimler Başsavcılık bünyesinde çalışmaktadır. Adalet Bakanlığına bağlı olarak çalışan bir uzman (sosyal hizmet uzmanı, pedagog ve psikolog) ekip veya çalışan bulunmamaktadır. Uzmanlar daha çok belediyeler bünyesinde çalışmaktadır aynı zamanda Başsavcılığa bağlı olarak çalışan 'teknik danışman' olarak adlandırılan bir uzman ekip bulunmaktadır. Bu uzman ekipte yerel Başsavcılıklar' da bulunmakta ve ihtiyaç halinde de buralardan istenmektedir.

Adalet Bakanlığı temel olarak verilen tüm hizmetleri bütüncül bir hale getirmeye çalışmaktadır. Mağdura hizmet sunan yargısal ve psikolojik destek veren tüm birimleri organize etmeye çalışmaktadır. Şiddetle Mücadele Merkezleri, Toplum Merkezleri ve Koruma Merkezlerine bir araya getirmeye çalışmaktadır.

Mağdur çocuklar kapsamında, İtalya Adalet Bakanlığı Çocuk Sorumlusu İsabella Mastrapsagua ile görüşme yapılmıştır.

İtalya'da suça sürüklenen çocuklar mağdur çocuk kapsamında yer almaktadır. Yasa önünde suça sürüklenmiş çocuk olarak görülmeleri yanında mağdur olarak da çeşitli haklara sahiptir. Çoğu suça

sürüklenen çocuğun aslında bir mağduriyet sonucu suça sürüklendikleri tespit edildiği için suça sürüklenen çocuklar bu kapsamda yer almaktadır.

İtalya'da kırılabilirlik durumu 'koruma' kapsamında ele alınarak değerlendirilmektedir. 1996 yılında çıkan kanunun 66. Maddesinde yer alan hususa göre, mağdur istismar, şiddet mağduru ise veya çocuk mağdur ise mağdura psikolojik ve diğer sosyal destek hizmetlerinin verilmesine savcı talep edebiliyordu. Ancak şimdi talebe gerek olmadan mağdurların ihtiyaçları dahilinde bu hizmet verilmektedir. İtalya'da mağdurlara yönelik 'Entegre Koruma Sistemi' mevcuttur. Mağdurların korunması için 360 derece kuralı ile tüm birimler dahil edilerek hizmet verilmektedir. Mağdura uzmanlar, sosyal hizmet uzmanları, adli birimler, kolluk birimleri ve tüm kamu kurumlarının desteği alınarak hizmet sunulmaktadır.

Verilen hizmetlerde ki en temel ilke ikincil mağduriyeti önlemek ve travmanın etkilerini azaltmak ve mağduru yeniden topluma kazandırmaktır. Çocuğun adli süreçte ifade sayısını azaltmak ifadesinin defalarca alınmasına engel olmak, özellikle çocuk mağdurların suçtan gördüğü etkiyi azaltmak, mağdurların ihtiyaçlarına karşılamak öncelikli işlem olarak yer almaktadır.

Çocuk mağdur ifadelerinde yararlanılan uzmanlar alanında uzman çocukla görüşme tekniklerine hakim ve bu konuda özel eğitim almış kişiler arasından seçilmektedir. Bu vasıflara sahip olmayan bir uzman özellikle çocuk görüşme alanında çalıştırılmamaktadır.

Suçta sürüklenen çocuklarda İtalya'da mağdur çocuk olarak ele alınmaktadır. Çocuğun önceki yaşamını anlamak suça sürüklenme sebeplerine ortaya koymak ve yeniden topluma kazandırmak için çeşitli projeler yürütülmektedir. İtalya'nın Grande şehrinde mafya merkezlerinde sosyal hizmet uzmanları eşliğinde bir proje yürütülmektedir. Proje kapsamında çocukları suç ortamından uzaklaştırmak ve onlara yeni sosyal ortamlar kazandırmaya çalışmaktadır.

İtalya'da savcılıkta çocuk birimleri bulunmamaktadır ancak Adalet Bakanlığı bünyesinde Çocuk Adaleti Başkanlığı bulunmaktadır. Bu birim hem ssç hem de mağdur çocuklara dair yürütülen tüm hizmetleri koordine etmektedir. Ayrıca ülke genelinde Toplum Merkezleri bulunmaktadır, bu merkezlerin kendi içinde ayrı merkez birimleri de yer almaktadır.

5.2.1.İtalya'da Çocuk Teslimi

İtalya'da velayet davalarında tarafların uzlaştırmak için arabuluculuk uygulanmaktadır ancak bu olmaması halinde taraflar sosyal hizmet uzmanı ile görüşmeler yapmaktadır. Velayet konusunda orta yol bulunmaması halinde çocuğun velayeti taraflardan birisine verilmektedir.

Taraflardan birisinin çocuğu gösterme şartlarına uymaması halinde, kanuna karşı çıkması sebebiyle çocuk ebeveynden alınarak hakkında koruma kararı çıkartılmaktadır. İtalya'da çocuk teslimi gibi bir sistem bulunmamaktadır. Diğer ebeveyne çocuğunu göstermeyen taraf önce uyarılmakta sonra uzman görüşmesine alınmakta hiçbirisinin sonuç vermemesi durumunda çocuk aileden alınmaktadır.

5.2.2. Defne Ağı

2008 yılında İtalya'nın Toronto şehrinde Cumhurbaşkanlığı tarafından kurulmuştur. Mağdur hakları alanında çalışan Kamu-Özel işbirliği ile yürütülen bu anlamda yerel sağlık kurumları ve STK'lardan destek alarak bir bankanın özel fon yardımı ile işleyen bir fondur.

Ağ kapsamına alınacak olan mağdurlar tüm suç mağdurlarıdır. Defne Ağı suç mağdurlarının ihtiyaçlarının karşılanması ve onların haklarının savunulması amacıyla çalışan bir ağıdır. 2016 yılında kamu-özel teşebbüslü bir dernek haline dönüşmüştür. AB Direktifleri kapsamında mağdurlara hizmet vermek için bu alanda çalışan tüm kurum ve kuruluşlarla bir araya gelerek önce bir proje sonra da kurumsal bir yapı kazanan önemli bir girişimdir.

Bu dernek mağdurların hak ve ihtiyaçlarını karşılamının yanı sıra onlara hak ve ihtiyaçları ile ilgili bilgi vermeyi amaçlamaktadır. 2012 yılında AB 12 no'lu Direktifi kapsamında bu ağ hizmete devam etmiştir. Bu dernekte mağdurlara verilen hizmetler tamamen ücretsizdir. Mağdurlar ve onların aileleri verilen tüm hizmetler için başvuru yapabilmektedir.

Ağ kollukla, sosyal hizmetlerle ve STK' lar ile sürekli işbirliği yapmaktadır, temelde amaçlanan hizmet mağduru ikincil mağduriyetten korumaktır. Mağdurlar genellikle kendilerine kolluk aşamasında başvurmaktadır. Mağdur ağın sağladığı hizmetlerden faydalanmak için iki şekilde başvuru yapabilmektedir;

- 1- Mağdur kollukta yer alan formu doldurarak başvuru yapabilmektedir. Bu formu ağa kolluk ve veya mağdurun kendisi yollayabilmektedir.
- 2- Mağdur telefon aracılığıyla hizmet alımı için başvuru yapabilmektedir.

Kolluk mağduru ilk olarak telefon aracılığıyla yönlendirebilmektedir, sonra sosyal hizmet uzmanları mağdurla görüşme yapmaktadır. Görüşme sonunda sosyal hizmet uzmanı mağdurun hangi tür hizmet ihtiyaç duyduğunu belirleyerek gerekli hizmete mağduru yönlendirmektedir. Ağ kapsamında sunulan iki tür hizmet vardır. Bunlar;

- 1- **Genel Hizmetler:** İlk kabul aşamasını kapsar ve genel bir bilgilendirmeyi ve doğru hizmete karar vermeyi içerir.
- 2- **İkincil Hizmetler:** Psikolojik destek hizmetleri, grup görüşmeleri, bireysel görüşmeler ve özel ihtiyaçlara yönelik hizmetleri içerir.

Mağdurun topluma yeniden kazandırılması, hizmetin temel odağıdır. Temel hizmetlerde odak, mağdur üzerinde yer alan toplumsal baskıyı azaltmak, mağdurun ihtiyacını belirlemek ve toplumla uyumunu sağlamaktır. Bu kapsamda STK'lar ile düzenli toplantılar yapılmaktadır ve hizmetler mağdurların ihtiyaçlarına göre güncellenmektedir.

Ağ kapsamında STK'ların mağdurlara sunduğu üç hizmet türü vardır;

- 1- İstihdam sağlama
- 2- Barınma sağlama
- 3- Bir aile yanına yerleştirilmesine sağlama

Mağdur Ağ' a başvurduğunda mağdura STK'ların sunduğu hizmet paketlerini anlatılıyor onun ihtiyacı olan hizmet belirlenmeye çalışılıyor. Bunun dışında mağdura koruma hizmeti ve güvenlik hizmeti de sağlanmaktadır. Mağdur ihtiyacı olması halinde koruma merkezlerine yerleştirilmektedir. Söz konusu hizmetler tüm mağdurlara yönelik olarak verilmektedir bu konuda kadın, çocuk, erkek gibi bir ayırım yapılmamaktadır.

Ağ kapsamında bir 'Çalışma Takvimi' mevcuttur ve bu takvime uyulması zorunludur. Ağ içinde diğer kamu kurumları ve STK'lar ile düzenli olarak toplantı yapılarak bu takvim ve yapılacak işler düzenlenmekte ve güncellenmektedir.

Ağ kapsamında, 1640 mağdura hizmet verilmiştir, bu mağdurlar genellikle emniyet tarafından yönlendirilen mağdurlardır. Hizmet türleri arasında en çok talep edilen hizmet türü psikolojik destektir. Genellikle mağdurlar 40-5- yaş grubu arasındadır. Hizmet alanların %35'i yabancı mağdurlardır. Mağdurlar daha çok cinsel istismar mağduru veya aile içi şiddet mağduru. Gelen mağdurların maruz kaldığı suçların %50'si kişiye yönelik suçlardır.

Ağ yıllar içerisinde merkezi bir hale dönüşmüştür ve zamanla Ağ' a bağlı Ulusal Koordinasyon Merkezleri kurulmuştur. Bakanlıkta temsilcisi olması amacıyla çalışmalar yapılmaktadır. Gelecekte bölgesel ve yerel düzeyde verilen mağdura yönelik tüm hizmetleri tem bir merkeze toplamak için çalışmalar yürütülmektedir. Bu anlamda çeşitli bölgelerde İstisare Masaları kurulmuş ve bu yönde çalışmalar devam etmektedir.

İtalya'da bu anlamda Ağ' a bağlı 6 özel teşebbüs, 2 destek ağı, 3 yerel destek ağı bulunmaktadır. Toplamda 11 oluşum Ulusal Koordinasyon Merkezine bağlanmış durumdadır. 2016 yılında Ulusal Koordinasyon Merkezi 'Avrupa Mağdur Destek Sistemine' dahil olmuştur. Bu dahil olma sürecinden sonra merkez ülke sınırları içerisinde herhangi bir suçtan mağdur olun yabancı vatandaşlara da her türlü hizmeti vermek için çalışmaktadır. Ulusal Koordinasyon Merkezi Adalet Bakanlığına bağlı olarak çalışmaktadır. Mart ayında yayınlanan AB Direktifi kapsamında terör mağdurları da hizmet verilecek kitle içeriğine dahil edilmiştir.

Yaklaşık 18 aydır terör mağdurlarına yardım verilmesi uygulanmaktadır. Direktife göre yabancı mağdur ülkesine dönse dahi ona verilecek hizmetin yürütülmesi devam etmektedir. Söz konusu direktif 7 Mart 2017 tarihinde kabul edilmiştir. Direktif 'Terör Mağdurlarının Haklarının Güçlendirilmesi' adı altında 541 No'lu AB Direktifidir. Bu kapsamda mağdurun tüm yasal masrafları karşılanmakta, mağdurun yerel ağılardan hizmet alması sağlanmakta ve mağdura ücretsiz avukat tahsis edilmektedir.

Ağ' ın temelde ortaya çıkış nedenlerinden birisi de ilke kapsamında sanık odaklı hukuk sistemini değiştirmek ve mağdura hizmetler sunmaktır. STK'ların Ağ' a katılımı konusunda şartlar oldukça geniştir. Ağ' a dahil olan STK'lar iyi hizmet veren STK'lardır. Zamanla bunlar kurumsal bir yapıya, kamu- özel teşebbüsüne dönüşmüştür. Şemsiye dernek bünyesinde STK ve Kamu kurumlarının sayısı eşittir. Ağ' da çalışmak için gönüllü kişiler kabul edilmektedir ancak onlar alınmadan önce CV' leri incelenmekte ve mağdurla çalışabilecek donanım ve ruh haline sahip olup olmadığı incelenmektedir. Ağ dışarıdan bağış kabul etmektedir, Defne Ağı' nın adı mitolojik bir hikayeden esinlenerek defne ağacına dönüştürülen bir kızın hikayesinden ilham alınarak belirlenmiştir.

6. İÇİŞLERİ BAKANLIĞI TEŞKİLATLANMASI VE MAĞDURLARA SUNULAN HİZMETLER

İçişleri Bakanlığı mağdurlar açısından insan ticareti ve göç işleri kapsamında çalışmaktadır. Ayrıca şiddet mağdurları ile ilgili de çeşitli çalışmalar yürütülmektedir. Son yıllarda İtalya'da bu konularda

çeşitli yasal değişiklikler olmuştur. Adalet Bakanlığı ve İçişleri Bakanlığı mağdur hakları kapsamında verilen hizmetleri ortak olarak yürütmektedir. Mağdur ve mağdur hakları temelde tanımlanması gereken ayrımının iyi yapılması gereken bir konudur. Özellikle çocuklar ile ilgili özel düzenlemeler gerekmektedir. Bunun dışında diğer mağdurlar için de farklı yasal düzenlemelere ihtiyaç duyulmaktadır.

Mağdurlara maddi tazminat verilmesi ve İtalya'da bulunan tüm şiddet suçu mağdurlarının bu kapsama alınması 2016 yılında yapılan düzenleme ile hayata geçmiştir. Mağdurların maddi tazminat hakkı aslında AB Direktifi ile 2014 yılında ortaya çıkmıştır ancak yeterli koordinasyon ve düzenleme 2016 yılında yapılmıştır.

1980 yılından bu yana İtalya'da mağdurların tazminat alma hakkı yasada vardı ancak bu yeterli değildi ve bunun için mağdurların dava açması gerekiyordu ve bu her suçu da kapsamıyormuş. O dönemde yalnızca mafya suçu mağdurlarına tazminat veriliyordu. 1999 yılından itibaren İtalya'da çok ciddi bir tazmin sistemi ortaya çıkmıştır. Temmuz 2016 tarihinde yapılan görüşmeler sonucunda yeni kararlar alınmıştır. İtalya'nın benimsediği mağdur hakları modeli Fransa ve diğer Avrupa ülkelerinden daha farklı bir model olarak tanımlanmıştır.

6.1. Mağdur Hakları ve Şiddet Suçları Komiserliği

İtalya'da mağdur hakları ile ilgili Komisyon İçişleri Bakanlığı bünyesinde ve komisyonun üstünde Komiserlik vardır. Buranın tüm idari yönetimi İçişleri Bakanlığına aittir.

Komisyonunda toplam 5 Bakanlık ve 8 bakanlık temsilcisi bulunmaktadır. Komisyonunda alınan kararların onanması için temsilcilerin yarısından fazlasının komisyona katılması gerekmektedir. Temmuz 2016 yılında tüm mağdurlara tazminat verilmesine yönelik hizmetleri kapsayan yönetmelik Sayıştay onayı beklemektedir. Beklenen yönetmelik kapsamında ayırt etmeden tüm mağdurlara yönelik tazminat verilmesi hususu yer almaktadır.

Ayrıca 2016 yılında düzenlenen 'Mağdur Tazmin Destek Fonu' 2.6 Milyon Euro' luk bir tazmin fonudur. Bu Fon'da halen onaylanmayı beklemektedir. 2016 yılında verilen kararları da kapsayacak şekilde tazminat verilmesi planlanmaktadır. Eğer fon onaylanırsa yalnızca 2016 yılını değil son 10 yılda

işlenen suçlar sonucu doğan mağduriyet için tazmin edilmesini de kapsayacaktır. Tazmin sisteminde öncelik verilen suçlar;

- 1- Mafya suçu mağdurları
- 2- Terör suçu mağdurları

Aile içi şiddet suçu mağdurları dışında kalan mağdurlar için yeni bir 'tazmin çizelgesi' oluşturulması planlanmaktadır. Mafya ve terör mağdurları için planlanan tazminat türü 'ömür boyu' değil belirli bir süreyi kapsayacak şekilde belirli bir oranda olacaktır. Bu kapsamda diğer suç türleri;

- 1- Kamu idaresine karşı işlenen suçlar
- 2- Devletin bütünlüğüne karşı işlenen suçlar
- 3- Kamu bütünlüğüne karşı işlenen suçlar
- 4- Kişiyeye yönelik suçlar
- 5- Bireysel hak ve özgürlüklere yönelik işlenen suçlar
- 6- Mal varlığına yönelik işlenen suçlar' dır.

Bir eşin diğerini öldürmesi halinde, yani yetim kalan çocuğun haklarının belirlenmesine yönelik bir derecelendirme sistemi yapılmıştır. Bunun dışında suç türlerine göre kendi içinde derecelendirme sistemi vardır, bu suçun mağdurlarına ömür boyu ve süresiz tazmin hakkı verilmesi planlanmaktadır. Bunlar;

1. Derece – Yetim
2. Derece – Cinayet
3. Derece – Cinsel Suçlar

Tıbbi ve psikolojik zararların belgelenmesi sırasında bir üst sınır belirlenmiştir. Bu mağdurun alacağı tüm hizmetler için planlanmaktadır. Mağdurlara verilecek tazminatlarla ilgili hesaplamalar henüz net değildir buna yönelik çalışmalar yapılmaktadır. Bunun dışında mağdur iş gücü kaybı gibi gördüğü zararı belgelemekle yükümlü olacaktır. Mağdurlara verilecek tazminatlar olabildiğince üst sınırdadır.

olacaktır ancak bunun mağduru ne kadar memnun edeceği net değildir ancak mağdur bu tazminatla ihtiyaçlarını karşılayacak düzeyde olacaktır.

Mağdurun tazminat talep etmesi için belirli kriterler bulunmaktadır. Bunlar;

- 1- Mağdurun yıllık kazancı 12.000 Euro'dan az olacak, yani mağdurun geliri aylık 1000 Euro'dan az olacaktır.
- 2- İş gücü kaybı, psikolojik zarar gibi durumların belgelendirilmesi gerecektir.

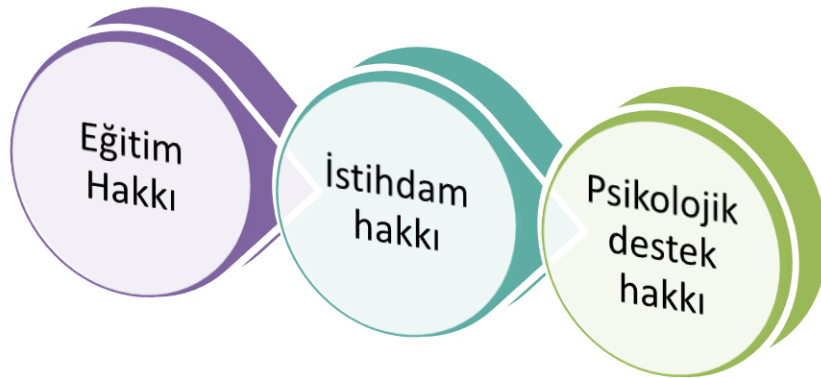
Ayrıca İtalya'da mecliste onaylanması beklenen yasa tasarısı bulunmaktadır. Yasa tasarısı kapsamında bazı tür mağdurların (sakat kalan) ömür boyu tazminat alması gibi çeşitli maddeleri içermektedir. Bu tasarıda suç nedeniyle sakat kalma durumu geleceğe yönelik işgücü kaybına destek olma yönüyle ele alınmaktadır.

6.2. Mağdur Tazmin Destek Fonu

Mağdur Tazmin Destek Fonu meclisten geçmesi halinde Mağdur Hakları ve Şiddet Suçları Komiserliği tarafından idare edilecektir. Bu Fon'un yönetimi için personel gelişimi ve alımı için çalışmalar devam etmektedir. Fon'un ne zaman onaylanacağı ise henüz net değildir. Yasada yer alan psikolojik destek, eğitim desteği ve işgücü desteği için ilgili bakanlıklarla koordineli olarak çalışmalar yürütülmektedir. Fon'da önemli iki harcama kalemi bulunmaktadır. Bunlar;

- 1- Yetim ve öksüz mağdurlar için eğitim bursları
- 2- Yetim ve öksüz mağdurlar için çalışma ve meslek eğitimi (%70 harcama kalemi çocuk için, %30 harcama kalemi ise ekonomik imkanları kısıtlı yetişkinler için ayrılmıştır.)

Yasa taslağında üç hak türü vardır. Bunlar;

- 1- Eğitim hakkı
- 2- İstihdam hakkı
- 3- Psikolojik destek hakkı

Fon'da yer alan önemli noktalar;

- 1- Aile içi şiddet yüzünden yetim veya öksüz kalmış çocukların devlet himayesine alınması, (babanın anneyi öldürmesi gibi...)
- 2- Cinayet işleyen anne babanın mal varlığının devlete kalması' dır.
- 3- Çocuk yetim kalmış ise, 18 yaşından küçük olması sebebiyle verilen yardım oranının %50 'si kadar sanık (anne veya baba), çocuğa para ödeyecektir. (Örneğin çocuğa 10.000 Euro tazminat kararı verildi, çocuğun yetim kalmasına sebep olan ebeveyn çocuğa 5000 Euro verecektir, çocuk toplamda 15.000 Euro tazminat alacaktır.)
- 4- Cinayeti işleyen ebeveynin emekli maaşı kesilerek, yetim kalan çocuğa tahsis edilecektir. Hapiste olan ebeveynin alamadığı maaşı yeti çocuk alacaktır.
- 5- Cinayet sonucu vefat eden anne veya babanın da emekli maaşı çocuğa kalmaktadır.

Mağdurlarla ilgili fon konusunda, devlet belediyelere bilgilendirme ve yönlendirme çalışmaları için de bir bütçe ayırmayı planlamaktadır. Bunun yanı sıra mağdurlara yardım eden ve hizmet veren STK'lara da ayrı bir bütçe verilmesi planlanmaktadır. Başta bu fondan kırılgan grup mağdurları belirli hizmetler kapsamında yararlanacaktır. Bu hizmetler eğitim masrafları, sigorta giderleri gibi... hizmetlerdir. Ayrıca kamu kurumları aracılığıyla mağdurların sağlık hizmetleri almaları ve tıbbi ihtiyaçlarının karşılanması planlanmaktadır. Söz konusu hizmetler için 64.000 Euro bütçe ayrılmıştır.

Örneğin, yaşadığı suç sebebiyle sakat kalan mağdura psikolojik tedavi, tıbbi tedavi ve diğer masraflarının karşılanması sağlanacaktır. Eğer mağdur yetim çocuk ise yukarıda yer alan tüm giderler dışında diğer masrafları da karşılanacaktır. Bunun yanı sıra mağdurun hayatta kaldığı durumlarda belgelendirebildiği tüm masrafları karşılanacak ve kendisine tazminat hakkı sağlanacaktır.

Örneğin mağdur hırsızlık sebebiyle fizik zarar görürse, tazminatta 3000 Euro üst sınır olarak belirlenmiştir. Ancak bu durum eğer sanık mağdurun zararını karşıladıysa mağdur herhangi bir tazminat alamamaktadır.

Mafya ve terör suçu mağdurları için şu anda da tazminat ödenmektedir. Bunun yasal düzenlemesi uzun süre önce yapılmıştır. 2016 yılında mafya ve terör suçları kapsamında yaklaşık 500 kişiye 23 Milyon Euro tazminat ödenmiştir. 2015 yılında ise mağdurlara 55 Milyon Euro tazminat ödenmiştir. Belirlenen tazminat ilkelerine göre gelir durumu gözetilmeksizin mağdurlara tazminat ödenecektir. Eğer sakatlanma sonucu, suç ispat edildiğinde fail bulunmasa dahi mağdura tazminat ödenecektir.

6.3. Mağdurun Tazminata Başvuru Şartları

Mağdura tazminat ödenmesi için suçun tanınması yeterlidir, özellikle terör saldırılarında suç ispat edilmesine ihtiyaç kalmamaktadır. Çünkü terör olaylarında zaten suç açıktır failin bulunmasına ihtiyaç yoktur. Ancak terör olaylarının da faili meçhul kalması halinde bile bu tespit edilip dosya içerisinde yer almalıdır.

Mağdurun tazminat alamamasına engel bazı durumlar vardır. Bunlar;

- 1- Eğer mağdur daha önce suç işlemişse,
- 2- Mağdurun adli sicil kaydı var ise, verilecek tazminattan yararlanamamaktadır.

Mağdurun tazminat almasına engel bazı suçlar vardır. Bu suçlar;

- 1- Cinayet
- 2- Kamuya ilişkin suçlar
- 3- Yağma
- 4- Adam kaçıırma
- 5- Şantaj
- 6- Ağır şiddet suçu
- 7- Vergi kaçakçılığı' dır.

6.4. Mağdur Hakları Komisyonunun Çalışma Esasları

Mağdurun devletten tazminat alması için savcılık veya adli makamlarla işbirliği yapması zorunlu değildir. Mağdurun tazminata hak kazanması için suçu bildirmesi yeterlidir. Mağdur tazminata yerel düzeyde de başvuru yapabilmektedir. Mağdur, mahkeme kararının açıklandığı yerde tazminata başvuru yapabilmektedir. Eğer mahkeme kararı mağdurun yaşadığı yer dışında alındıysa dahi mağdur kendi yaşadığı yer valiliğine başvuru yapabilmektedir. Mağdur yerelde başvuru yaptıktan sonra evrakları ve başvurusu yine merkeze iletilmektedir. Yerel yönetimde toplanan evraklar ve alınan başvuru merkeze yollanır. Burada önemli olan husus evrakların eksiksiz toplanması gerekmektedir. Evrak eksik olması halinde eksik evrak mağdurdan tekrar talep edilmektedir.

Mağdura yönelik tüm yasal araştırma merkez tarafından yapılır. Sicil araştırması yapmak da yine merkezin görevleri arasındadır. Mağdura geri dönüş de yine aynı yol izlenerek yapılmaktadır. Merkez yerele yerelde mağdura sonucu bildirmektedir. Mahkeme kararından sonra 60 gün içerisinde mağdur tazminat için başvuru yapmalıdır aksi takdirde başvuru hakkı ortadan kalkmaktadır. Ancak yeni yasa tasarısında 60 günün 120 güne çıkarılması hedeflenmektedir. Tazminat fonu Bakanlık Kararnamesi ile onaylanan bir yapıdadır.

Komisyon mağdurun tazminat durumu ile ilgili 90 gün içerisinde karar vermeli ve mağdura bildirmelidir. Eğer 90 gün yeterli olmazsa komisyon ek süre talep edebilmektedir. Bunun yanı sıra tamamlanmamış evrakların olması halinde de ek süre talep edilebilmektedir. Komisyonun ret kararına karşı itiraz mahkemeye yapılmaktadır. Komisyonun denetimi Sayıştay tarafından yapılmaktadır.

Sanıktan zararın karşılanmasına ilişkin işlemleri yargı organları takip etmektedir, komisyonun bu anlamda herhangi bir yükümlülüğü bulunmamaktadır. Ancak yargı sanıktan zararı tahsil etmesi halinde durumu komisyona iletmektedir. Zararın sanıktan geri alınmasına ilişkin davayı devlet avukatları yürütmektedir. Tazminatta mafya, terör ve organize suçlarda herhangi bir tavan mebla belirlenmemiştir.

Mafya suçlarında ve organize suçlarda mafyanın ve organize çetenin sahip olduğu gelir devlet bütçesine aktarılmaktadır. Bunun dışında fon trafik sigortalarından belli bir oranda gelir elde etmektedir. Bunun dışında yeni yapılacak düzenleme ile fon için bir döner sermaye oluşturulması düşünülmektedir.

Cinsel suç mağdurlarına ilk aşamada 4800 Euro para verilmektedir. Suçun ağırlığı ve mağdurun etkilenme durumuna bakılarak, raporlanması halinde yine mağdura ödeme yapılabilmektedir.

II. BÖLÜM

HIRVATİSTAN ZİYARETİ (20-22 EYLÜL)

ANKARA, 2017

1. Hırvatistan Ülke Künyesi

Hırvatistan Cumhuriyeti			
Başkent Zagreb	Nüfus 4.284.889	Yüzölçümü 56.542 km²	
Devlet Başkanı Kolinda Grabar Kitaroviç	Başbakan Andrej Plenkoviç	Başbakan Yardımcısı ve Dış ve Avrupa İşleri Bakanı Marija Pejčinoviç Buriç	
Konuşulan Diller Hırvatça	Para Birimi Hırvat Kunası	GSYİH 50,43 milyar Dolar	
Etnik Yapı Hırvat (%90,42), Sırp (%4,36), Boşnak (%0,79), Macar (%0,33), Sloven (%0,24), Diğerleri (%3,86)			
Başlıca Siyasi Partiler Ülkede Parlamento Seçimleri 11 Eylül 2016 tarihinde yapılmıştır. Buna göre Parlamento'da temsil edilen belli başlı partiler aşağıda sunulmuştur. - Hırvatistan Demokratik Birliği (HDZ), - Sosyal Demokrat Parti (SDP), - MOST Platformu, - Hırvatistan Halkçı Partisi (HNS),			
Üyesi Olduğu Başlıca Uluslararası Kuruluşlar BM, AB, NATO, AGİT, Avrupa Konseyi, GDAÜ, DTÖ, Merkezi Avrupa Girişimi (CEI), CEFTA, IMF, Dünya Bankası, UNESCO, EBRD, FAO, IAEA, IBRD, ICAO, ILO, IMF, IMO, IMSO, INMARSAT, INTELSAT, INTERPOL, IOM, IPU, ITU, OPCW, OTIF, PRI, UNIDO, UNIDROAIT, UPU, WB, WCO, WHO, WIPO, WMO			
Diplomatik ve Konsüler Temsilciliklerimiz Zagreb Büyükelçiliği: Büyükelçi Mustafa Babür Hızlan.			
Hırvatistan'ın Ülkemizdeki Diplomatik ve Konsüler Temsilcilikleri Ankara Büyükelçiliği ve İstanbul Başkonsoloslugu			

2. Hırvatistan Yüksek Yargı Organları

2.1. Hırvatistan Anayasa Mahkemesi

Hırvatistan Anayasa Mahkemesi on üç üyeden oluşmaktadır. Anayasa Mahkemesi üyeleri; hâkimler, savcılar, avukatlar ve hukuk profesörleri arasından Parlamentonun 2/3 oy çoğunluğu ile seçilmektedir. Anayasa Mahkemesinin kendi üyeleri arasında seçilen bir üye dört yıllık bir süre için başkanlık yapmaktadır.

Anayasa Mahkemesinin görevleri;

- Kanunların Anayasaya uygunluğunu denetlemek,
- Diğer yasal düzenlemelerin Anayasaya ve kanunlara uygunluğunu denetlemek,
- Anayasa ve kanunların uygunluğunu izlemek ve tespit edilen ihlalleri Parlamento'ya bildirmek,
- Yasama, yürütme ve yargı organları arasındaki görev uyuşmazlıklarını çözmek,
- Cumhurbaşkanı hakkındaki vatana ihanet suçlamasıyla ilgili karar vermek,
- Siyasi partilerin programlarının ve faaliyetlerinin Anayasaya uygunluğunu denetlemek ve siyasi parti kapatma davalarına bakmak,
- Seçim ve referandumların anayasaya uygunluğunu denetlemek ve mahkemelerin yetki alanı dışında kalan seçim anlaşmazlıklarını çözmek,
- Anayasa ile belirlenen diğer görevleri yerine getirmek, Şeklindedir.

2.2. Hırvatistan Yüksek Mahkemesi

Hırvatistan'da Yüksek Mahkeme Yargıtaya eşdeğer bir kurumdur. Yüksek Mahkemenin görevleri;

- Kanunun herkes için aynı şekilde uygulanmasını ve eşit korunmayı sağlamak,
- Yargı uygulamalarıyla ilgili tüm önemli kanuni meseleleri görüşmek,
- Tüm mahkemelerin olağan dışı hukuki yöntemleriyle ilgili karar vermek,
- Hâkimlerin mesleki gelişimlerine destek olmak, Şeklindedir.

Yüksek Mahkeme başkanı Yüksek Mahkeme Genel Kurulunun ve Parlamentonun yetkili Komisyonunun ön görüşü alındıktan sonra Cumhurbaşkanı'nın teklifi üzerine Parlamento tarafından dört yıllık bir süre için atanmakta ve aynı usulle görevden alınabilmektedir. Yüksek Mahkemede hâkim olmanın genel ve özel şartlarına sahip olan bir hâkim, üye olmasa dahi, Yüksek Mahkeme başkanı olarak atanabilmektedir. Yüksek Mahkeme üyesi olmayan bir kişinin başkan olarak atanması durumunda Yüksek Mahkeme Konseyi o kişiyi ayrıca Yüksek Mahkeme üyesi olarak atamaktadır.

Yüksek Mahkeme başkanı Parlamento kararı veya kendi kararı ile görev süresi dolmadan görevden ayrılırsa Yüksek Mahkeme üyesi olarak çalışmaya devam edecektir.

2.3. Danıştay

Hırvatistan'da Danıştay eşdeğeri bir yüksek mahkeme bulunmamaktadır.

2.4. Askeri yargı

Hırvatistan'da askeri yargı sistemi mevcut bulunmamaktadır.

2.5. Hırvatistan Hakim Savcı Atamaları

Hâkimler açısından mesleğe kabul;

Hırvatistan'da bir kişinin hâkim olabilmesi için;

- Hırvatistan vatandaşı olmak, • Hukuk fakültesini bitirmiş olmak,
- Baro sınavını geçmek,
- Diğer hukuki işlerde deneyimli olmak,
- Çalışma yetkinliğini ispatlamak, şartlarına sahip olması gerekmektedir.

Hâkimlerin mesleğe kabulleri, Devlet Yargı Konseyi tarafından yapılmaktadır. Adalet Bakanlığı boş hâkim kadrolarının doldurulmasına ilişkin iki yıllık plan düzenlemektedir. Söz konusu plan Yüksek Mahkeme ve Devlet Yargı Konseyi Başkanına gönderilmektedir. Kadrolara ilişkin ilan Konsey tarafından yapılmaktadır. Hâkim olmak isteyen adaylar Devlet Yargı Konseyinde yazılı sınava tabi tutulmaktadır. Yazılı sınav sonrasında elde edilen puan ve adayın üniversite öğreniminde elde ettiği not ortalamasına göre adaylar sıralandırılmaktadır.

En iyi başarı elde eden adaylar;

- Adalet sisteminde çalışmak için motivasyonunun,
- Anlaşmazlıkları çözümde ve karar vermedeki yeterliliğinin,
- Adalet duygusunun ve yargı görevini yürütmesi için sorumluluk duygusunun,

Değerlendirileceği sözlü mülakata çağrılmaktadır. Devlet Yargı Konseyi adayları yazılı sınav sonucu, öğrenim notları ve sözlü mülakatta elde ettiği puana göre listeleterek atama hakkında 17 karar vermektedir. Söz konusu liste Konseyin web sitesinde yayınlanmakta ve toplam puan sayısı ile beraber her bir kritere göre kazanılan puan sayısını içermektedir. Hırvatistan'da Yargıtayda görev yapmak isteyenler yine benzer bir usulle Devlet Yargı Konseyi tarafından mesleğe kabul edilmektedir. Genel hâkimlerden farklı olarak Devlet Yargı Konseyinin belirlediği aday listesi temel güvenlik kontrollerinin uygulanması için Güvenlik İstihbarat Kurumuna sunulmaktadır. Bu kurumun

düzenlemiş olduğu rapora göre Devlet Yargı Konseyi bir değerlendirme yapmaktadır. Aday güvenlik kontrolünün yapılmasına muvafakat etmezse veya bir kısım engeller olduğu tespit edilirse kişi Yargıtaya kabul edilmemektedir. Hırvatistan'da adli yetkili yetiştiren bir devlet okulu bulunmaktadır. Devlet Yargı Konseyi söz konusu okuldan mezun olan kişiler arasından da hâkim atayabilmektedir. Adayların devlet okulunda elde ettiği mezuniyet notu ve sözlü sınav neticesinde almış oldukları puan değerlendirilmektedir. Diğer taraftan Devlet Yargı Konseyi tarafından adaylar psikolojik teste tabi tutulmaktadır. Psikolojik test Konsey tarafından belirlenen usuller çerçevesinde yetkili kişi tarafından uygulanmaktadır. En yüksek puanı elde eden adayların listesi temel güvenlik kontrollerinin uygulanması için Güvenlik İstihbarat Kurumuna sunulmaktadır. Bu kurumun düzenlemiş olduğu rapora göre Devlet Yargı Konseyi bir değerlendirme yapmaktadır. Aday güvenlik kontrolünün yapılmasına muvafakat etmez veya bir kısım engeller olduğu tespit edilirse kişi kabul edilmemektedir. Devlet Yargı Konseyinin atanan hâkimlere ilişkin kararı gerekçeli olmaktadır.

Hırvatistan'da meslekten olmayan kişiler de belirli mahkemelere hâkim olarak atanabilmektedir. Şöyle ki;

- En az iki yıl mahkeme veya diğer adli kurumlarda mahkeme danışmanı veya kâtipi olarak çalıştıktan sonra baro sınavını geçmiş olan, hukuk fakültesinde hukuk profesörü, bilirkişi, noter, avukat olarak veya diğer hukukçu pozisyonlarında 18 çalışmış olan kişi adi suç mahkemesi veya belediye mahkemesine,
- En az dört yıl süre ile adli kurumlarda memur, mahkeme ile diğer adli kurumlarda danışman veya kâtip olarak, avukat, noter veya bilirkişi olarak çalışmış ve baro sınavını geçtikten sonra en az altı yıl boyunca diğer hukukçu pozisyonlarında çalışmış olan kişi ticaret mahkemesine,
- Bir mahkeme veya diğer adli kurumlarda en az sekiz yıl boyunca memur, en az on yıl boyunca hukuk fakültesinde hukuk profesörü, bilirkişi, noter, avukat olarak veya baro imtihanını geçtikten sonra en az on iki yıl boyunca diğer hukuki pozisyonlarda çalışmış olan kişi Asliye Mahkemesine, Yüksek Adi Suçlar Mahkemesine, Hırvatistan Cumhuriyeti Yüksek Ticaret Mahkemesine ve Hırvatistan İdare Mahkemesine,
- En az on beş yıl bir mahkemede veya diğer adli kurumlarda resmi memur/personel olarak çalışmış, avukatlık, noterlik yapmış veya baro sınavını geçmiş olan hukuk bilimleri üzerine çalışmış bir üniversite profesörü Yargıtaya, Hâkim olarak atanabilmektedir.

Savcılar açısından mesleğe kabul; Hırvatistan'da bir kişinin savcı olabilmesi için;

- Hırvatistan vatandaşı olmak, • Hukuk fakültesini bitirmiş olmak,
- Hukuk alanında gerekli sınavlardan geçmek,
- Diğer hukuki işlerde deneyimli olmak,
- Çalışma yetkinliğini ispatlamak, şartlarına sahip olması gerekmektedir. Savcıların mesleğe kabulleri Devlet Savcılık Konseyi tarafından yapılmaktadır.

19 Devlet Savcı Yardımcılığına atanma: Adalet Bakanı, Devlet Başsavcısının önerisi üzerine her devlet savcılığındaki kadroları belirlemektedir. Devlet savcı yardımcılarını Devlet Savcı Konseyi tarafından beş

yıllık bir süre için atanmaktadır. Devlet savcı yardımcılığına tekrar atananlar bu göreve daimi olarak atanmış kabul edilmektedir.

Genel şartların yanında devlet savcı yardımcılığına atanmak için;

- Belediye devlet savcı yardımcılığı için, adli görevli yetiştiren devlet okulundan mezun olmak,
- İlçe devlet savcı yardımcılığı için, adli makamlarda yetkili olarak en az sekiz yıl adli görevlerde bulunmak,
- Hırvatistan devlet savcı yardımcılığı için, adli makamlarda yetkili olarak en az on beş yıl adli görevlerde bulunmak veya hukuk alanında gerekli sınavı geçmiş ve en az yirmi yıl hukuk görevlerinde avukat olarak deneyim sahibi olmak, Şartlarına sahip olmak gerekmektedir.

İlçe Devlet Savcılığına ve Belediye Devlet Savcılığına atanma:

Öncelikle ilçe devlet savcılığı ve belediye devlet savcılığına ilişkin boş kadrolar Devlet Savcılığı tarafından ilan edilmektedir. Adaylar müracaat ettikten sonra Adalet Bakanı tarafından Devlet Başsavcısına görüş bildirilmektedir. İlçe devlet savcısı adayı için, Hırvatistan Devlet Savcılığı Yönetiminden, belediye devlet savcısı adayı için, ilçe devlet savcılarında görüş alınmaktadır. Yetkili devlet savcısı, savcı adayı ile ilgili görüşünü sunmadan önce en az iki savcı ile birlikte komisyon oluşturmak suretiyle aday ile mülakat yapmaktadır. Görüşte genel olarak kişinin;

- Üstlendiği konuları çözüm yeteneği,
- Yasal yolları kullanımı,
- Uzmanlık ve çalışma alanları,
- Çalışmalarının kalitesi,
- Sözlü ve yazılı biçimde açıklama ve sunma yeteneği,
- Yasal sürelerle uygun davranma,
- Bilgi edinme ve kendini geliştirme yönünde istekli olma,
- Etkinliklere katılma,
- Uzmanlaşmaya yönelik hazırlanan programlarda gösterdiği başarı,
- Edindiği bilgi ile uzmanlık alanı açısından çalışmalar, • Hukuk ve bilimsel alanlarda pratik derslere ve uzman çalışmalarına katılma,
- Diğer çalışanlarla işbirliği,
- Atandığı görev icabı idari işleri ve devlet savcılığı işlerinin gerçekleşmesine yönelik yetenekleri, Konularında değerlendirme yapılmaktadır. Şartları uygun görülen aday Devlet Başsavcısı tarafından atanmaktadır.

Belediye Devlet Savcısı olarak atanma: Belediye devlet savcısı Devlet Başsavcısı tarafından belediye devlet savcı yardımcılığı veya başka devlet savcılığı arasından dört yıllık bir süre için atanmaktadır. Görev süresi sona erdikten sonra yeniden aynı göreve atanma imkânı bulunmaktadır.

İlçe Devlet Savcısı olarak atanma: İlçe devlet savcısı, Devlet Başsavcısı tarafından en az beş yıl görev yapmış ilçe devlet savcı yardımcılığı ve kıdemli avukatlar arasından

21 dört yıllık bir süre için atanmaktadır. Görev süresi sona erdikten sonra yeniden aynı göreve atanma imkânı bulunmaktadır. Tekrar atanmayan kişiler daha önceki görevlerine dönmektedir.

3. HIRVATİSTAN MAĞDUR DESTEK SİSTEMİ – ADALET BAKANLIĞI

Genel Mağdur Destek Hizmetleri:

- Mahkemelerdeki Mağdur ve Tanık Destek Ofisleri – 2008 yılından bu yana - Adalet Bakanlığı tarafından düzenlenmekte ve koordine edilmektedir.

Özel Destek Hizmetleri:

- Genellikle STK'lar ve bazı kamu kurumları yürütülmektedir.

Genel hedef:

Mağdur ve tanık destek sisteminin geliştirilmesi

Ulusal sorumluluklar:

- Mağdur ve Tanık Destek Ofislerinin koordinasyonu
- Mağdurlara bilgi ve destek sunulması
- Mağdurlara tazminat sağlanması
- Mağdur ve Tanık Destek Sisteminin Denetlenmesi ve Geliştirilmesine ilişkin Ulusal Komisyon'un koordinasyonu – Ulusal Strateji hazırlar
- Uluslararası ve ulusal koordinasyon
- Suç Mağdurlarına yönelik Ulusal Yardım Hattı'na destek sağlanması - 116 006
- STK'lara finansal destek sağlanması – Piyango fonu

Üye olduğu yapılar:

- “Mağdur Destek Avrupa”
- Aile İçi Şiddet ve Kadına Karşı Şiddetin Önlenmesi ve Aile İçi Şiddet ve Kadına Karşı Şiddetle Mücadele Ulusal Ekibi
- İnsan Kaçakçılığıyla Mücadeleye yönelik Ulusal Komisyon ve İnsan Kaçakçılığıyla Mücadeleye yönelik Ulusal Komisyonun Uygulayıcı Ekibi

3.1. Mahkemelerdeki Mağdur ve Tanık Destek Ofislerinin Koordinasyonu

- Uygulama
- Standartlar
- Gelişim
- Destek Personeli Ve Gönüllülere Eğitim Verilmesi
- Destek Personeli Ve Gönüllülerin Denetlenmesi

Avrupa Birliği sözlüğünde Süpervizyon ve Koçluk Tanımı:

„Süpervizyon, karmaşık durumlarda profesyonel işleyişi yansıtmak için geniş alan ve zaman sağlar. Süpervizyon öncelikle bireylerin, ekiplerin ve kuruluşların geliştirilmesine hizmet eder. Bireylerin ve ekiplerin, kurumsal bir bağlamdaki rolleri açısından profesyonel hayatlarını iyileştirir. Ayrıca çalışanlar arasındaki iletişim kalitesinin ve çeşitli çalışma bağlamlarındaki iş birliği yöntemlerinin sağlanması ve geliştirilmesine odaklanır.”

ULUSAL YASAL ÇERÇEVE:

- Mağdur ve Tanık Destek Ofislerinin çalışmalarına ilişkin yönetmelik - çalışmalarının kapsamını ayrıntılı bir şekilde belirler
- Mahkemeler Kanunu - mağdur ve tanık destek faaliyetleri, mahkeme yönetiminin bir parçasıdır
- Mahkeme Süreci Kuralları
- Gönüllülük Kanunu
- Ceza Muhakemesi Kanunu - kanuna uygun olarak suç mağdurlarına destek sağlayan yetkili makam, kuruluş veya kurumdan etkin psikolojik destek ve uzman desteği alınmasına ilişkin mağdur hakları

AB YASAL ÇERÇEVESİ:

- Suç Mağdurlarının Haklarına, Desteklenmesine ve Korunmasına İlişkin Asgari Standartları Belirleyen ve 2001/220/JHA sayılı Konsey Çerçeve Kararının Yerini Alan 2012/29/EU sayılı Direktif
 - Mağdurlara bilgi ve destek sağlanması;
 - Hükümlünün ceza infaz kurumundan tahliyesi veya şartlı tahliyesine ilişkin bilgilendirme,
 - Tutuklunun ceza infaz kurumundan çıktıktan sonra ikamet adresine gitmesine izin verilip verilmeyeceğine karar verirken ceza infaz kurumunun talebi üzerine mağdurun suça ilişkin tutumunu belirlemek amacıyla mağdurla temasa geçilmesi,
 - Ortak uluslararası hukuki destek kapsamında çağrılan mağdur ve tanıklara bilgi ve destek sağlanması,
 - Mağdurlara tazminat verilmesi.

3.2. Mağdurlara Bilgi Ve Destek Sağlanması Ve Tazminat

ULUSAL YASAL ÇERÇEVE

- Adalet Bakanlığı'nın teşkilat yapısına ilişkin yönetmelik
- Suç mağdurlarına tazminat ödenmesine dair kanun
- Hapis cezasının uygulanması kanunu
- Ceza muhakamesi kanunu

AB YASAL ÇERÇEVESİ

- Suç Mağdurlarının Haklarına, Desteklenmesine ve Korunmasına İlişkin Asgari Standartları Belirleyen ve 2001/220/JHA sayılı Konsey Çerçeve Kararının Yerini Alan 2012/29/EU sayılı Direktif
- Terörizmle mücadeleye ilişkin ve 2002/475/JHA sayılı Konsey Çerçeve Kararının yerini alan ve 2005/671/JHA sayılı Konsey Kararını değiştiren 2017/541/EU sayılı Direktif
- Suç mağdurlarına verilen tazminata ilişkin 2004/80/EC sayılı Konsey Direktifi
- Şiddet Suçu Mağdurlarına Tazminat Ödenmesine İlişkin Avrupa Sözleşmesi Strazburg (24.XI.1983); Hırvatistan Cumhuriyeti tarafından 2005 yılında kabul edilmiştir
- Kadına Yönelik Şiddet ve Aile içi Şiddetin Önlenmesi ve Bunlarla Mücadeleye Dair Avrupa Konseyi Sözleşmesi (İstanbul Sözleşmesi)
- Uyumlaştırılmış hizmetler için "116" ile başlayan uyumlaştırılmış numaralar belirlenmesi için ulusal numaraların korunmasına ilişkin 2007/116/EC sayılı Komisyon Kararı – **Suç Mağdurlarına yönelik Ulusal Yardım Hattı – 116 006 – Mağdur ve Tanık Destek Hizmeti**

İş Birliği Yapılan Kurum Ve Kuruluşlar

- Ceza infaz kurumları ve denetimli serbestlik hizmetleri (Hapis Cezasının Uygulanmasına dair Kanun ve Denetimli Serbestlik Kanunu uyarınca)
- Polis
- Sosyal hizmetler
- STK'lar
- Aile içi şiddet ve kadına karşı şiddetin önlenmesi ve bunlarla mücadeleye ilişkin ulusal ve yerel ekipler
- Psiko-sosyal destek merkezi (savaş gazileri) – Gazi İşleri Bakanlığı
- Ruh sağlığı merkezleri – Sağlık Bakanlığı

3.3. HRVATİSTAN ADALET BAKANLIĞI – STK'LARLA İŞ BİRLİĞİ

1. Suç Mağdurlarına yönelik Ulusal Yardım Hattı'nın (116 006) çalışmalarının izlenmesi,

- Mağdur ve Tanık Destek Hizmeti'yle iş birliği içinde düzenlenmektedir

2. Piyango fonundan STK'ların finanse edilmesi

3. Proje iş birliği:

- Hırvatistan Hukuk Merkezi: "TEVNAS - Özel Mağdur İhtiyaç Analizi ve Desteği" Projesi - Avrupa Birliği Adalet Programı ile ortak finanse edilmiştir.
- Hırvatistan Hukuk Merkezi: "VICATIS – Destek hizmetlerinin iyileştirilmesinde mağdur odaklı yaklaşım" Projesi - suç mağdurlarının haklarının genişletilmesi için uluslararası projelerin desteklenmesine yönelik faaliyetler
- Zagreb Pride – HateNoMore - Homofobik ve transfobik nefret suçları mağdurlarının ihtiyaçlarının karşılanması adlı uluslararası proje (beş AB ülkesi: Polonya, Litvanya, Letonya, Hırvatistan ve Macaristan) – eğitimler verilmiş ve kılavuz hazırlanmıştır.
- Women's Room (Kadın Odası) - cinsel suç mağdurlarına destek sağlanması – uygulayıcılara yönelik eğitimler.

3.4. ADALET BAKANLIĞI MAĞDURLARA TAZMİNAT KOŞULLARI

Bu yükümlülük, Hırvatistan Cumhuriyeti'nin 2013 yılında AB üyesi olmasıyla birlikte başlamıştır.

Mağdur, aşağıda belirtilen hususlarda tazminat hakkından faydalanabilir:

- Tıbbi tedavi masrafları
- 35.000,00 kunaya kadar gelir kaybı
- Ölen mağdurun yakınlarının 70.000,00 kunaya kadar geçim kaybı
- 5.000,00 kunaya kadar cenaze masrafları (bu masrafları karşılayan kişi için)

Bağımsız Mağdur ve Tanık Destek Hizmeti:

- Suç Mağdurlarına Tazminat Ödenmesine dair Kanun uyarınca tazminat taleplerine ilişkin işlemlerin yürütülmesi,
- Tazminat Komisyonu'nun profesyonel, idari ve teknik görevlerinin yerine getirilmesi,
- Destekleyici ve karar verici makam olması.

3.5. Mağdurlara Bilgi Verilmesi

Mağdurlara Tutuklunun Tahliyesine İlişkin Bilgi Verilmesi - Yasal Çerçeve

- Ceza Kanunu

- Hapis Cezasının Uygulanmasına Dair Kanun

Ceza infaz kurumu (cezaevi), cinsel özgürlük ve davranışa, mağdurun hayatı ve vücut bütünlüğüne karşı işlenen suçlar veya şiddet öğeleri içeren bir suç nedeniyle hapis cezasına çarptırılan tutuklu tahliye edilmeden önce mağdurları veya ailelerini bilgilendirmek amacıyla Adalet Bakanlığı'nın mağdur destekle ilgili birimine bilgi verir.

- 2017 - yeni kanuna ilişkin taslak öneriler – mağdurların talepleri üzerine bilgilendirilmesi.

Bilgilendirme gerektiren suçlar;

- Hayata ve vücut bütünlüğüne karşı suçlar
- Cinayete teşebbüs, cinayet, ağırlaştırılmış cinayet, ağırlaştırmış yaralama, tehdit
- Cinsel özgürlüğe karşı suçlar
- Tecavüz, çocuğa yönelik cinsel istismar, çocuğun istismarı veya pornografide çocuklar, yardıma muhtaç kişilerin cinsel istismarı, cinsel ilişkiye teşebbüs gibi.
- Şiddet öğesi içeren suçlar
- Hırsızlık, aile içi şiddet, tehdit, çocuk istismarı, trafik kazasına sebep olma
- Savaş suçları

Aşağıda belirtilen durumlarda mağdurlar bilgilendirilmemektedir;

- Mağdur yabancı ülke vatandaşıysa,
- Suç nedeniyle değil başka bir nedenle ölen mağdurların aile bireyleri,
- Mağdur resmi yazıyı almış fakat ofisimizle temasa geçmemişse,
- Resmi yazı teslim edilmeden geri gelmişse.

Mağdurlara aşağıdaki bilgiler verilmektedir. Bunlar;

- Tutuklunun adı/soyadı
- Tahliye tarihi
- Normal veya şartlı tahliye
- İlgili kurum/kuruluşların irtibat bilgileri
- Ofisimizin irtibat bilgileri

3.6. MAĞDUR VE TANIK DESTEK OFİSİ

- 1 Mayıs 2008 tarihinde faaliyete geçmiştir.
- Birleşmiş Milletler Kalkınma Programı ve Adalet Bakanlığı'nın ortak projesinin bir sonucudur.
- Ofis Hırvatistan'da ilk olarak dört mahkemede pilot olarak kurulmuştur (Zadar, Osijek, Vukovar ve Zagreb yerel mahkemeleri).
- 2011 yılında üç ofis daha kurulmuştur (Rijeka, Split ve Sisak yerel mahkemeleri).
- İki kişi görev yapmaktadır (ofis müdürü ve mağdur ve tanık destek görevlisi).

Mağdur destek ofisleri üç yerde bulunmaktadır. Zagreb Yerel Mahkemesi – merkez ofis, Zagreb Şehir Ceza Mahkemesi – şube, Zagreb Kabahat Mahkemesi – şube şeklinde bulunmaktadır.

Mağdur ve Tanık Destek Ofisi, aşağıda belirtilen kişilere destek sağlamaktadır:

- Mahkemede ifade vermeye çağrılan tüm suç mağdurları ve tanıkları (cinayet, tehdit, tecavüz, silahlı yağma, savaş suçu, aile içi şiddet vs.)
- Mağdura eşlik eden aile bireyleri ve arkadaşları veya mağdurun güvendiği bir tanık,
- Zagreb Kabahat Mahkemesi'nde hafif aile içi şiddet vakalarındaki mağdur ve tanıklar (2 Nisan 2012 tarihinden bu yana)

Mağdurlara hizmet vermede başlıca görevler;

- İfade vermeden önce, ifade sırasında ve ifadeden sonra mağdur ve tanıklara duygusal destek sağlanması,
- Mağdur ve tanık haklarına ilişkin genel bilgi sağlanması,
- Mağdur ve tanıklara, aile bireyelerine ve kendilerine eşlik eden kişilere teknik ve pratik bilgi verilmesi,
- Mağdur ve tanıkların ihtiyaçlarına bağlı olarak ilgili kurumlara yönlendirme,
- Mahkeme çalışanlarıyla irtibat halinde destek sağlanması,
- Savaş suçu mağdurları ve tanıklarının mahkemeye ulaşımına destek sağlanması,
- Gönüllülerin seçilmesi, eğitimi ve koordinasyonu' dur.

Mağdur hakları ofisi hizmet verirken belirli hususlarda önemli noktalar vardır. Bunlar,

- Hukuki destek sağlamamaktadır,
- Psikolojik danışmanlık sağlamamaktadır
- Çalışanları, mağdur ve tanıklarla ifadelerinin içeriği hakkında konuşmamaktadır
- Çalışanları, mağdur ve tanıklarla ilgili tüm bilgileri gizli tutmaktadır.

Mağdur ve Tanık Destek Ofisi, aşağıda belirtilen kurum/kuruluşlarla iş birliği yapmaktadır:

- Polis
- Savcılık
- Adalet Bakanlığı
- Devlet idaresi ofisleri
- Yerel yönetim ve bölge yönetimi
- Kamu kurumları
- Sivil toplum kuruluşları
- Mağdur haklarının savunuculuğunu yapan ve mağdurlara destek sağlayan profesyoneller

Mağdur ve tanıklar, ofisle ilgili bilgileri aşağıda belirtilen kurum/kuruluşlardan edinmektedir:

- Polis
- Savcılık
- Sosyal Hizmetler Departmanı
- Sivil toplum kuruluşları
- İfadeler

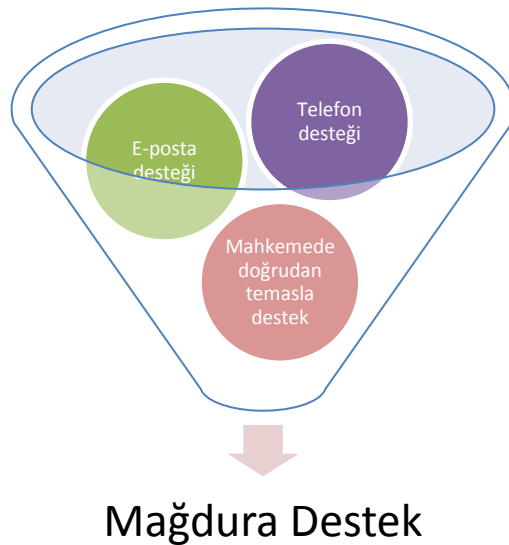
Farklı mağdur grupları ve haklarına ilişkin olarak İçişleri Bakanlığı dört bilgi formu geliştirmiştir. Bunlar;

- Suç mağdurlarına yönelik bilgi
- Cinsel suç ve kaçakçılık mağdurlarına yönelik bilgi
- Suç mağdurlarına yönelik bilgi – çocuklar
- Cinsel suç ve kaçakçılık mağdurlarına yönelik bilgi – çocuklar

3.7. MAĞDUR VE TANIKLARA ERİŞİM

İfadelerin ekinde Ofise ilişkin yer alan bilgi aracılığıyla, mağdurların ilk teması telefon veya e-posta aracılığıyla olmaktadır. Mahkeme katibi tarafından her duruşmaya ilişkin Ofise gönderilen bilgiler aracılığıyla, ofis çalışanları duruşma gününde mağdura erişmektedir. Hakimin talebi üzerine, ofis duruşmadan önce mağdur veya tanıkla iletişime geçmektedir, ofis çalışanları mağdurla telefon aracılığıyla irtibat kurmaktadır. Adalet Bakanlığı tarafından başka bir ülkede yürütülen duruşmalar ve Zagreb’de ifade veren mağdur ve tanıklarla ilgili verilen bilgiler aracılığıyla irtibat kurulmaktadır.

Mağdur ve Tanık Destek Ofisi aşağıda belirtilen destekleri sağlamaktadır:

- Telefon desteği
- E-posta desteği
- Mahkemede doğrudan temasla destek

Tanık veya mağdur, ofise telefon aracılığıyla ulaşır. Duruşma günü, Ofis çalışanı tanıdığı mahkemenin girişinde bekler ve bekleme odasına alır. Ofis çalışanı, tanığın ifadesini kolaylaştırmak amacıyla tanıkla konuşarak stresini, korkusunu, sinirini azaltmaya çalışır, duygusal destek vermeye çalışır. Ofis çalışanı, tanığa duruşma süreci, hakları ve ihtiyaçlarına göre ek destek ve yardımın hangi kurum tarafından sağlanabileceğine ilişkin bilgi verir. Bu anlamda çalışan mağdura Pratik bilgileri iletmiş olur.

Ofis çalışanı, tanığa veya mağdura mahkeme salonuna kadar eşlik eder. Henhangi bir durum halinde, çalışan gerekirse tanığa veya mağdura mahkeme salonunda eşlik eder. Ayrıca duruşmadan sonra tanığı veya mağdur bekleme odasına alır ve mahkeme girişine kadar eşlik eder.

3.8. Adalet Sisteminde Mağdur ve Tanık Destek Gönüllüleri

Gönüllü Pozisyonunun Tanımı:

Gönüllülerin mağdura sağladığı hizmetler ve bunların birtakım şartları bulunmaktadır. Hırvatistan'da mağdur destek sisteminde gönüllüler büyük bir rol oynamaktadır ve bu alanda aktif olarak görev almaktadır. Gönüllülerin mağdurları verdiği hizmetler kapsamında,

- Mağdur, tanık ve mağdur yakınlarına haftada bir kez şehir mahkemesi ve yerel mahkemelerde yüz yüze destek sağlanması,
- Haklar ve süreçle ilgili bilgi verilmesi ve duygusal destek sağlanması,
- Mağdur ve tanıklara mahkemede eşlik edilmesi,
- Telefon desteği
- Aylık toplantılara katılım zorunluluğu, gönüllülerin eğitimi ve süpervizyonu
- Destek Günlüğü'nün yazılması
- Takdir hakkı ve gizlilik

Gönüllü olacak kişinin bazı alınma şartları ve taşıması gereken özellikler bulunmaktadır. Bu şartlar;

- Sorumluluk sahibi olma
- Kişiler arası ilişki kurma becerisi
- Stres altında çalışabilme
- Yaratıcı çözümler bulma
- Farklı profillerde kişilerle çalışma isteği
- Ekip çalışmasına yatkınlık
- Yeni bilgi ve deneyim elde etme isteği

Gönüllülerin mağdur hizmetlerinde görevlendirilmesi için çeşitli koşullar vardır. Bunlar;

- 18 yaşın üstünde olmak
- Hırvatistan vatandaşı olmak
- Adli sicil kaydına sahip olmamak

- En az ortaokul mezunu olmak

Gönüllülerin madurlara sunulan hizmetlerde yer alması için çeşitli seçim ve eğitim süreçleri vardır. Bu süreçlerden geçmeyen gönüllüler mağdurlara hizmet sunamamaktadır. Bu süreç;

I. AŞAMA - SEÇİM

- Başvuru formu
- Mülakat
- Psikolojik değerlendirmeye ilişkin çalıştay

II. AŞAMA - EĞİTİM

- Üç günlük temel gönüllü eğitimi
- Mahkemeye katılma
- Bireysel "bilgilendirme"
- Uygulamalı duruşma çalışması
- Ortak değerlendirme

3.9. Women's Room (Kadın Odası) – Cinsel Şiddet Mağdurlarına Destek

Kadınların güçlendirilmesi ve eğitim, araştırma, savunuculuk ve kamu çalışmaları aracılığıyla kurumların ve kamuoyunun kadının cinselliği ve kadının cinsel haklarına ilişkin farkındalığının artırılması amacıyla kurulmuş feminist ve kar amacı gütmeyen sivil toplum kuruluşudur. Cinsel şiddet mağdurlarına doğrudan ve dolaylı destek ve yardım sağlamaktadır.

Çalışma Alanları:

- Kadın haklarına odaklanarak insan haklarının korunması,
- Cinsel şiddetle mücadele: cinsel şiddet mağdurlarına yönelik çalışmalarla ilgili kamu politikası ve etkili uygulamalar geliştirilmesi, önleyici mekanizma ve programlar geliştirilmesi
- Cinsel Haklar Bildirgesi uyarınca cinsel hakların desteklenmesi ve korunmasıdır.

Kadın evinin, belirli bir amacı, hedef kitlesi ve verdiği hizmetler bulunmaktadır. Bunlar;

- **Eğitim alanı:** Kadına karşı şiddet, cinsel şiddet, seks işçiliği için kadın kaçakçılığı, toplumsal cinsiyet ve cinsiyet, kadının cinselliği, cinsel azınlıklar ve toplumsal cinsiyet azınlıklarıdır.
- **Eğitim modelleri:** Eğitimler, çalıştaylar, dersler, süpervizyon, danışmanlık, seminerler, performanslar, konserler ve kamuya açık diğer etkinliklerdir.
- **Hedef gruplar:** Kadınlar, ilgili kamu kurumu temsilcileri, sivil toplum kuruluşları temsilcileri, genç bireyler, LGBTIQ bireyler, daha geniş sosyal topluluklardır.

Kadın Evi (Cinsel Şiddet Merkezi);

- Bu alanda, Hırvatistan’da ve bölgedeki ilk merkezdir.
- Hafta içi 10-5 arası çalışmaktadır.
- E-posta, telefon, randevu, facebook sayfası aracılığıyla ulaşılabilir.
- Bilgilendirme, danışmanlık, psikoterapi sağlanmaktadır.
- Bilgiler gizli tutulur, sistematiktir.
- Temel değer –gelen insanlara güvenmek üzerine kuruludur.
- Yıllık 550 görüşme yapılmaktadır.

Hırvatistan’da Cinsel şiddet vakalarında eylem protokolü (Josipa Tukara, WR) uygulanmaktadır. Bu Protokol; Hırvatistan Cumhuriyeti kanunları ve ikincil mevzuatı ve 2011-2015 yıllarına ilişkin Toplumsal Cinsiyet Eşitliğine yönelik Ulusal Politika ve REC Tavsiye Kararı (2002) 5 ve Avrupa Konseyi üye ülkeler Bakanlar Komitesi Kadının Şiddete Karşı Korunması Mutabakat Zaptı’nda yer alan içerik ve yükümlülükler temelinde hazırlanan yasal bir belgedir.

Protokol, ilgili kamu kurumlarının ve cinsel şiddetin tespit edilmesi ve ortadan kaldırılması ve cinsel şiddet mağdurlarına destek sağlanması ve korunması alanında çalışmalar yapan diğer kurumların yükümlülüklerini tanımlar. Ayrıca, ilgili kamu kurumları ve cinsel şiddetin tespit edilmesi ve ortadan kaldırılması ve cinsel şiddet mağdurlarına destek sağlanması ve korunması alanında çalışmalar yapan diğer kurumlar arasında iş birliği oluşturur ve iş birliğinin içeriğini belirler.

3.10. Safe Zone (Güvenli Bölge Ağı)

“Safe Zone” adlı web sitesi - 2012 (www.sigurnomjesto.hr) yılında kurulmuştur. Site, şiddet mağduru kadınlara yöneliktir. Kadına karşı şiddet alanında çalışmalar yapan kurum ve sivil toplum kuruluşlarına yöneliktir. Ağ’ın başlıca hedefleri, şiddet mağdurlarına, şiddetle ilgili şikayette bulunma, şiddetten kaçma kararıyla ilgili gerekli tüm bilgileri tek bir noktadan sağlayarak destek ve yardım bulmalarına yardımcı olunmasıdır. Ayrıca, sivil toplum kuruluşlarının desteğiyle çeşitli kurumlar arasında bilgi paylaşımının iyileştirilmesidir.

Mağdur Alanında Çalışan Sivil Toplum Kuruluşları

Proje: Kadına Karşı Şiddete karşı Yeni Bir Güç (Women's Room (Kadın Odası), Izvor Kadın Derneği, Karlovac Kadın Grubu „Korak”, Stigamot Cinsel Şiddet Danışmanlık ve Eğitim Merkezi, Sivil Toplumun Geliştirilmesine yönelik Ulusal Vakıf, Norveç Büyükelçiliği, Avrupa Ekonomik Alanı hibeleri)’dir.

Hırvatistan Cumhuriyeti’nde kadına karşı şiddetle mücadelede sivil toplum kuruluşlarının rolünün güçlendirilmesi,

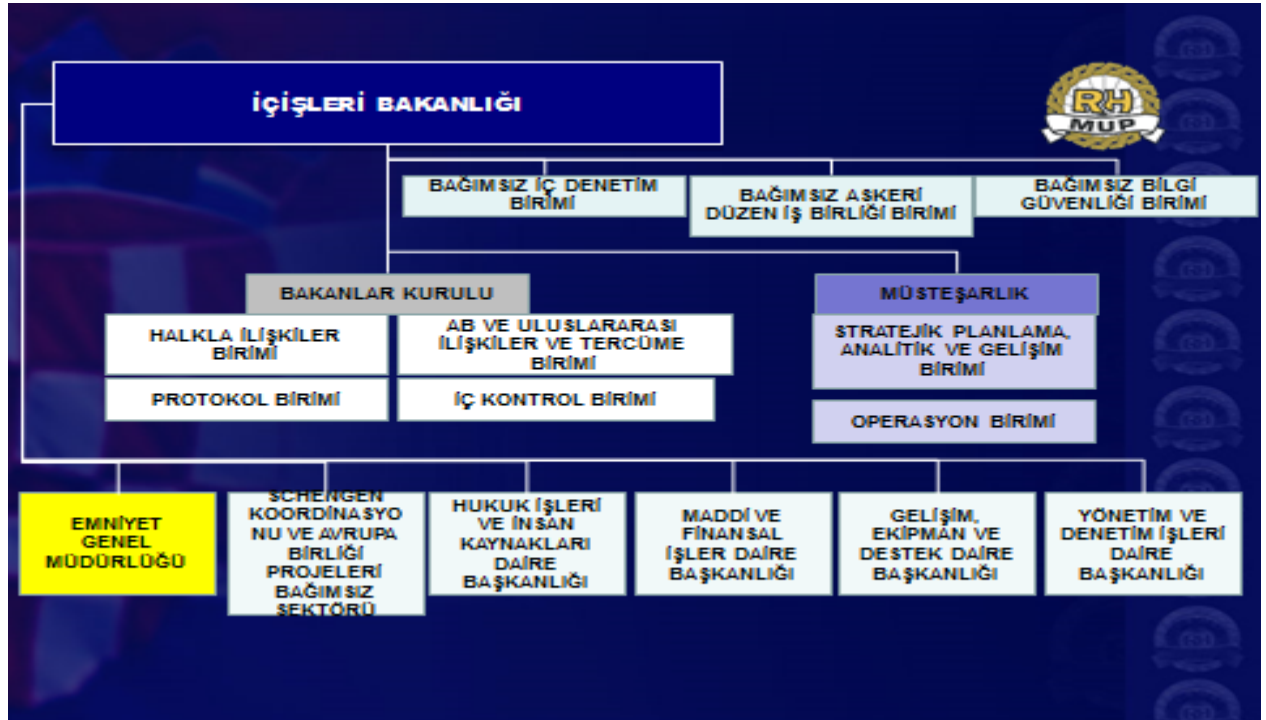
- Siyasi veya dini bağlantısı olmayan kuruluşlardır.
- En az iki yıldır faaliyet gösteren kuruluşlardır.
- Ayda en az 10 temasla şiddet mağdurlarıyla doğrudan çalışma yapan kuruluşlardır.
- Kadına karşı şiddet alanında çalışma yapan kuruluşlardır.

Kadına Karşı Şiddetle Mücadele için Sivil Toplum Kuruluşlarına yönelik Eylem Planı, aşağıda belirtilen somut tedbirleri içermektedir:

- Kurumsal değişiklikler ve sivil toplum kuruluşlarındaki değişiklikler aracılığıyla mağdurların korunması
- Mevzuatla ilgili değişiklikler ve kamu politikalarında değişiklikler
- İlgili kamu kurumları ve STK'lar arasında iş birliği
- Şiddet mağdurlarıyla çalışan uzmanlara yönelik özel eğitim
- Toplumsal değişim'dir.

4. HIRVATİSTAN CUMHURİYETİ İÇİŞLERİ BAKANLIĞI EMNİYET GENEL MÜDÜRLÜĞÜ KRİMİNAL POLİS DAİRE BAŞKANLIĞI

Hırvatistan İçişleri Bakanlığı temel üç birimden oluşmaktadır. Bu temel birimlerin bağlı olduğu birimler Bakanlar Kurulu ve Müsteşarlık makamından oluşmaktadır. Emniyet Genel Müdürlüğü'nde İçişleri Bakanlığına Bağlı olarak direk olarak yönetilmektedir. İçişleri Bakanlığının şeması aşağıda yer almaktadır.

4.1. Suç Mağdurlarının Desteklenmesi Ve Korunması

Mağdurların emniyet açısından sürece dahil olması ve korunması, desteklenmesi için çeşikli unsurlar bulunmaktadır. Bu unsurlar mağdurları kolluk sürecinde ve adli süreçte desteklenerek dahil edilmesini içermektedir. Bu unsurlar;

- Hazırlık soruşturmaları ve ceza davalarının temel işlevleridir.
- Genellikle mağdurların suçla ilgili şikayette bulunma isteğini artırır.
- Mağdurun davaya katılması, mahkeme kararı için kilit unsurdur.

Hırvatistan'da mağdurlarla ve onlara destek sağlanması ile ilgili mevcut yasal çerçeve yasa ve yönetmelikler kapsamında düzenlenmiştir. Bunlar;

Ceza Muhakemesi Kanunu;

- Madde 43. *suç mağdurlarının haklarını tanımlar*
- Madde 44 ve 45. *özellikle kırılgan mağdurların haklarını tanımlar.*

Suç Mağdurlarının Haklarına, Desteklenmesine ve Korunmasına İlişkin Asgari Standartları Belirleyen 2012/29/EU sayılı Avrupa Birliği Direktifidir. Bu direktif, 27 Temmuz 2017 tarihinde ulusal mevzuata aktarılmıştır.

Ulusal Mevzuat;

- *Madde 202 – mağdur tanımı*
- *Madde 43'le bağlantılı Madde 16 – Mağdur Hakları*

Suç mağduru, bir suç eylemi sonucunda aşağıda belirtilen zararlardan birine uğrayan kişidir:

- Fiziksel ve ruhsal zarar
- Mala karşı zarar
- Temel hak ve özgürlüklerin büyük ölçüde ihlal edilmesi'dir.

Mağdurlara ilişkin Uluslararası ve ulusal düzeyde yapılan karşılaştırma sonucu Hırvatistan'da varolan mağdurun hukuki açıdan yasalarda tanımlanma biçimi yer almaktadır.

Emniyet Müdürlüğü açısından polislerin mağdurlara yönelik hizmet sunarken uyması gereken yasal mevzuat bulunmaktadır. Bu mevzuat;

Polisin Görev Ve Yetkilerine İlişkin Kanun

- Madde 14. ve 36. – suç mağdurlarına dikkatli bir şekilde muamele edilmesidir.

Polis Memurlarının Suç Mağdurları Ve Diğer Bireyleri Korumasına İlişkin Uygulama Esasları

- Madde 155 a

4.2. Polis Memurlarının Suç Mağdurları Ve Diğer Bireyleri Korumasına İlişkin Uygulama Esasları

Polis memurlarının mağdurlara ilişkin hizmet verirken yasa kapsamında tanımlanmış çeşitli görevleri bulunmaktadır. Bu görevler;

- Madde 155 – Mağdurun genel hakları,
- Özellikle suç mağdurlarına dikkatli muamele,
- Mağdurla ilk temas – mağdurun haklarıyla ilgili anlaşılır ve uygun bir şekilde bilgilendirilmesi,
- Farklı mağdur gruplarının göz önünde bulundurulması (kırılgan gruplar),
- Mağdurlara hakları ve mağdur koruma ve destek hizmetleri/ücretsiz mağdur destek telefon numaralarına ilişkin yazılı bilgi verilmesi,
- Mağdurun spesifik ihtiyaçlarının bireysel değerlendirilmesi'dir.

Madde 156 - 161

Mağdurlara veya ceza davasıyla ilgili bilgi veren veya bilgi verebilen diğer kişilere veya mağdurların şiddet uygulayan veya diğer kişiler nedeniyle tehlike altında olan yakınlarına yönelik koruma tedbirlerinin nasıl uygulanacağını düzenler.

Koruma tedbirleri;

-Fiziksel, teknik tedbirler, kişinin güvenli bir sığınmaevine yerleştirilmesidir.

4.3. Mağdur Haklarına İlişkin Bilgilendirme

Kolluk kuvveti olarak polisin mağduru yayan süreç ile bilgilendirmede özellikle belirli grup mağdurara daha hassas bir yaklaşım sergilemektedir. Özellikle kırılğan grup mağdur kapsamına giren gruplara verilen bilgiler daha kapsamlı olmaktadır.

- Suç mağdurlarının bilgilendirilmesi,
- Cinsel suç mağdurlarının / insan kaçakçılığı mağdurlarının bilgilendirilmesi,
- Suç mağdurlarının bilgilendirilmesi – çocuklar,
- Cinsel suç mağdurlarının / insan kaçakçılığı mağdurlarının bilgilendirilmesi – çocuklar'dır.

Mağdurları bilgilendirme kapsamında iritibat kurulan çeşitli birimler vardır. Özellikle kolluk mağdura hizmet sunarken, mahkemelerdeki Mağdur ve tanık destek ofisi ile işbirliği içinde çalışmaktadır. Ayrıca polis, suç ve kabahat suçu mağdurlarına yönelik ulusal yardım hattı'dan gelen ihbarları ve yönlendirmeleri de takip etmektedir. Oradan bildirilen ihbarları dikkate almak zorundadır. Mağdurlara kolluk tarafından yapılan bilgilendirmede dikkat edilmesi gereken önemli hususlar vardır. Bunlar;

- Mağdurlar haklarıyla ilgili kendi dillerinde / sözlü çeviri ile anlayacakları bir dilde bilgilendirilmelidir.
- Mağdurlara kendi dillerinde / anladıkları bir dilde yazılı bilgi verilmelidir.
- Suç mağdurlarının daha iyi bir şekilde korunmasını sağlamak için mağdurlara yönelik yazılı bilgiler 10 farklı dile tercüme edilmelidir.

4.4. Polisin Mağdurlarla İlgili Yükümlülükleri

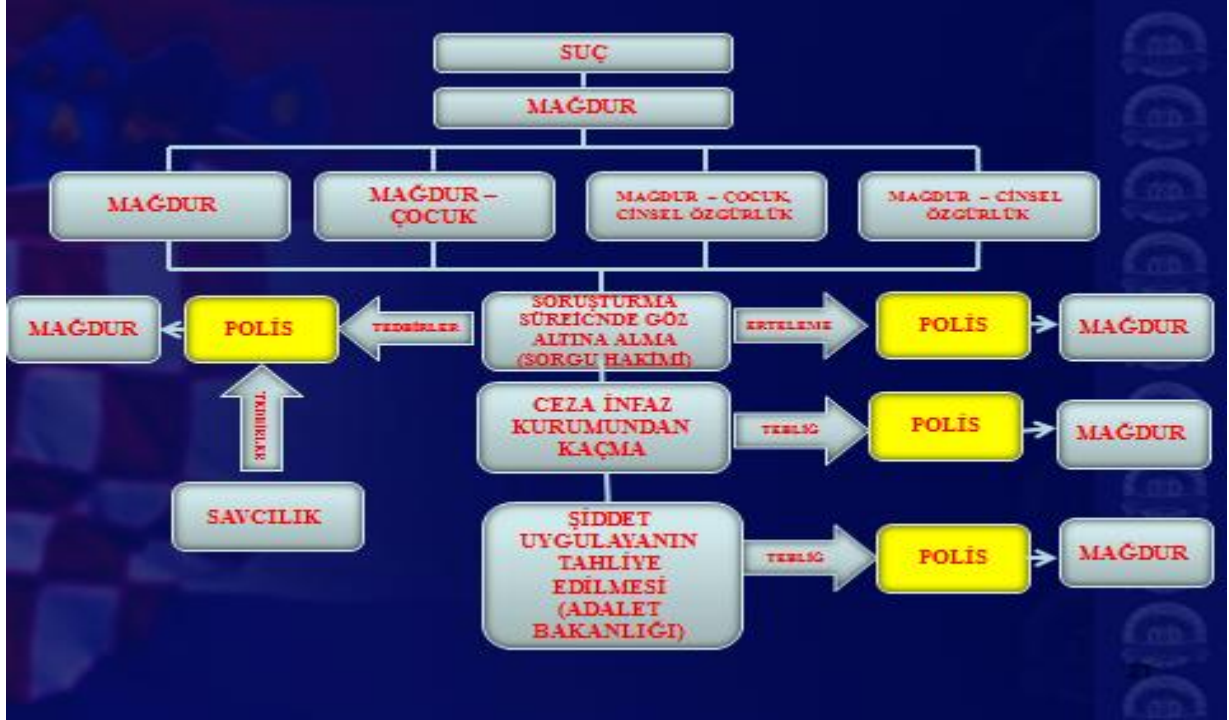
Polisin mağdura hizmet sunumunda mağduru bazı hususlarda bilgilendirme yükümlülüğü vardır. Bu hususlar;

- Suç mağdurunu sanığın gözaltından saliverilmesiyle ilgili bilgilendirme – cmk madde 125 koruma tedbirleri – cmk madde 98.
- Şiddet uygulayanın ceza infaz kurumundan tahliyesiyle ilgili mağduru bilgilendirme – mağdur için tehlike arz ettiği için.
- Mağduru sanığın/tutukulunun ceza infaz kurumundan kaçmasıyla ilgili bilgilendirme.

Suç mağdurlarının daha etkili bir şekilde korunması amacıyla İçişleri Bakanlığı'nın Bilgi Sistemi'nde bir başvuru oluşturulmuştur. Amaç, güvenlik tedbirleri, koruyucu tedbirler, önleyici tedbirler, özel

yükümlülükler ve denetimli serbestlik faaliyetleri belirleyen yetkili makamların kararlarıyla ilgili emniyetteki süreçlerin uyumlaştırılması ve standart hale getirilmesidir. 9 Ocak 2016 tarihinde faaliyete geçmiştir.

Polisin mağdurlara hizmet sunarken izlenen yol şematik ber şekilde aşağıda yer almaktadır.

2012/29/EU sayılı Direktif Madde 25 kapsamında, Hırvatistan'da polis memurlarının mağdurlara hizmet sunarken dikkat etmesi gereken hususların anlatıldığı çeşitli eğitim ve farkındalık çalışmaları yürütülmektedir. Direktif, bu kapsamda polis memurlarının mağdurların desteklenmesi ve korunması amacıyla genel ve özel eğitim almalarına ilişkin yükümlülüğü içermektedir. Hırvatistan'da polis memurlarının mağdurlara yönelik farkındalığını artırmak amacıyla 'Emniyet Genel Müdürlüğü ve ortaklarının yer aldığı bir proje yürütülmüştür. Projenin adı, "Suç Mağdurlarının Desteklenmesi" dir. Hırvatistan'da bu kapsamda eğitim alan toplam polis memuru sayıları;

- **23385** (2014, 2015 ve 2016)
- **6071** - 2014 (genel 4869 + kriminal 1202)
- **10066** - 2015 (genel 8358 + kriminal 1708)
- **7248** - 2016 (genel 6142 + kriminal 1106)

4.5. Sivil Toplum Kuruluşları ile Polisin İşbirliği

Hırvatistan Yasal Haklar Merkezi'nin, Hırvatistan Cumhuriyeti Adalet Bakanlığı ve İnsan Hakları ve Azınlık Hakları Ofisi ile iş birliği içinde yürüttüğü "İhtiyaçların Özel ve Erken Analizi ve Suç Mağdurlarına Destek" kapsamındaki deneyim paylaşımı ve araştırmaya aktif olarak katılmıştır.

Avrupa Birliği IPA 2012 programı kapsamında finanse edilen, Hırvatistan Hukuk Merkezi tarafından düzenlenen ve Hırvatistan Cumhuriyeti Hükümeti STK Ofisi tarafından tamamlanan "İnsan Haklarının Kamu Politikalarına Entegrasyonu için Sivil Toplum Kuruluşlarının Kapasitesinin Güçlendirilmesi"

Projesi kapsamında düzenlenen “Nefret suçu, özellikle mağdur hakları, alanında kamu politikalarının iyileştirilmesi” Yuvarlak Masa toplantısına katılmıştır.

2014 – 2020 sürecine ilişkin “İç Güvenlik Fonu – Polis” kapsamında suç mağdurlarına yönelik eğitim ve farkındalık artırma faaliyetleri devam etmektedir